

Spomienka na Fedákovej písala svoj tretí ročník

Bude po lete kultúrna jeseň?

Dúbravské hody stopla pandémia. Podobne aj podujatia venované seniorom. Kultúra a šport v mestskej časti však žijú, a hoci v iných podmienkach, dodávajú nádej i energiu.

Text: Lucia Marcinátová

V hlave sa vynoril citát z Pyšnej princeznej, českej rozprávky z roku 1952: „Odvolávám, co jsem odvolal, sľubuji, co jsem sľbil.“ Povedal v nej kráľ. Aj po viac než 50 rokoch je jeho odkaz aktuálny. Najmä pre organizátorov kultúrnych a športových akcií sa podmienky v súvislosti s pandemickou situáciou menili takmer denne. Jeden deň mohlo na predstavenia do divadla 50 ľudí, druhý deň už 250, na koncert pod holým nebom 100 a potom zas 500 poslucháčov.

Neistota, chaos.

Mestská časť sa napriek tomu rozhodla podporiť umenie, kultúru, šport i komunitný život a zorganizovať pre ľudí podujatia v aktuálnych podmienkach a pri dodržaní bezpečnostných opatrení. Dúbravské hody, na ktoré boli obyvatelia mestskej časti zvyknutí, tento rok neboli, mestská časť však pripravila viacdňové podujatie s názvom Dni Dúbravky.

Park na Fedákovej ožil komunitným podujatím Spomienka na Deža, ktorý písal už svoj tretí ročník a stal sa súčasťou mestského festivalu Kultúrne leto.

Mestská časť pozastavila podujatia pre seniorov, ktorí sú v súvislosti s koronavírusom najohrozenejšou skupinou. Nezačala sa Dúbravská bowling liga a plánované akcie októbra - mesiaca úcty k starším nateraz neorganizuje. Naším najstarším však vieme vzdať úctu aj inak - ohľaduplnosťou, milým slovom, úsmevom či povzbudením, že sa na podujatiach opäť stretneme...

Viac na str. 16.

Električka by mala prísť na konci októbra

Dúbravčania uviazli v zápchach

„Idem pol hodinu len Bagarovou. Dúbravka – Staré Mesto cesta hodinu a pol. Autobus totálne plný a meškal 25 minút.“

Podobné správy prichádzali od obyvateľov prvý školský deň. Doprava kolabovala, zápchy asi v každom smere. Situácia však nebola len zrkadlom začiatku školského roka. Opakuje sa a ešte nekončí. Dôvodom je nedokončená modernizácia Dúbravsko-karloveskej radiály, práce a opravy na cestách i stále nerozšírená Harmincova ulica.

„Ľudia trávia čas v zápchach, sme si toho plne vedomí a je mi to ľúto,“ konštatoval primátor Matúš Vallo. „Prosíme o trpezlivosť. Výsledok, teda obnovená, pohodlná, vysokokapacitná električková doprava, bude stáť za to.“

Pre nedokončenú modernizáciu trate neuviazli v zápche len Dúbravčania, ale aj Karlovešťania.

Električka do Dúbravky sa mala vrátiť v septembri, mesto na konci leta avizovalo nový termín – 26. október. Ten podľa hovorkyne hlavného mesta Kataríny Jánošíkovej stále platí. Aké linky budú po otvorení trate jazdiť do Dúbravky, mesto stále nevie. Návrat električky číslo 5 je tak otázný.

„Momentálne dopravný podnik vyhodnocuje prepravné údaje za roky 2019 a 2020, aby bolo možné vybrať najvhodnejšie linkovanie električiek po uvedení radiály do prevádzky,“ vraví Katarína Rajčanová, hovorkyňa hlavného mesta. (lum)

Viac na 4. strane

Dúbravka bude mať nového kontrolóra aj poslancov

Z ruiny domov seniorov, aj motýlia lúka

Počas septembra dúbavskí poslanci rokovali. Volili miestneho kontrolóra, schválili prenájom zničenej budovy na Ulici kpt. Rašu a podporili tiež projekt vodozádržných opatrení.

Text: Lucia Marcinátová

Miestnej kontrolórke Dúbravky Ružene Záthureckej uplynulo 30. septembra 2020 šesťročné funkčné obdobie, dúbavskí poslanci preto na septembrovom zasadnutí volili v tajnom hlasovaní nového kontrolóra. Na úvod sa predstavilo všetkých sedem kandidátov, ktorí splnili náležitosti na túto funkciu.

Víťaz vzišiel z druhého kola. Uspel v ňom Marián Takács, ktorý získal 11 platných hlasov, druhý skončil Juraj Strempek s 8 hlasmi.

Marián Takács pôsobí od roku 2010 v komunálnej politike, nástupom do funkcie tak končí ako dúbavský poslanec za 4. obvod. Na jeho miesto nastúpi náhradník, čiže kandidát na miestneho poslanca, ktorý nasleduje podľa počtu hlasov v poradí v 4. volebnom obvode.

Marián Takács pôsobil v Komisii životného prostredia a poriadku, v Komisii na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií a tiež v Komisii školstva a mládeže. Bol tiež členom miestnej rady.

Dúbavskí poslanci odobrili novému kontrolórovi aj mesačný plat vo výške 2447 eur.

Poslanecké zmeny

V 4. volebnom obvode príde aj k ďalšej zmene na poste poslanca. Svojho mandátu sa vzdal poslanec Juraj Káčer.

„Chcel by som sa poďakovať po 10 rokoch v samospráve v Dúbravke,“ lúčil sa Káčer. „Držím vám palce.“ Dodal, že priority 4. obvodu sú naplnené asi na 75 percent, práca poslancov v mestskej časti je podľa neho dobre naštartovaná.

Komunálny politik Juraj Káčer prijal počas septembra ponuku ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR Milana Krajniaka a stal generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne. Vláda SR z tejto funkcie odvolala 9. septembra poslanca NR SR za stranu Smer-SD Ľubomíra Vážneho „Prijmám to s pokorou

a vstupujem do tejto funkcie s rešpektom aj s odhodlaním pomôcť Slovensku napredovať,“ povedal Juraj Káčer. „Komunálnej politike sa venujem už viac ako 10 rokov, stále zostáva mojou srdcovou záležitosťou, a preto v nej zostávam naďalej angažovaný, hoci s určitými zmenami. Pokiaľ mi to len funkcia generálneho riaditeľa umožní, budem z poslaneckej lavice dohliadať na realizáciu rozšírenia dopravného lievika na Harmincovej ulici, systémového financovania podporných schém mesta, racionalizáciu výdavkov, budovanie dostupnej športovej infraštruktúry, zlepšovanie technického a materiálneho zabezpečenia v školstve, efektívnu správu majetku, rekonštrukcie školských dvorov a ďalšie rozbehnuté projekty.“

Juraj Káčer sa tak vzdal funkcie viceprimátora a miestneho poslanca, Dúbravku však ostal zastupovať v mestskom a župnom zastupiteľstve. V 4. volebnom obvode nastúpi na jeho miesto náhradník.

Prenájom schátraného objektu

Vypálená, zničená a najmä nebezpečná. Taká je už roky budova na Ulici kpt. Rašu v centre Dúbravky. Mestská časť Bratislava-Dúbravka organizovala minulý rok anketu s obyvateľmi. Z nej a aj prieskumu v teréne vyplynulo, že zničený objekt by mal nadobudnúť sociálne využitie.

Na základe tohto mestská časť vyhlásila súťaž na jej dlhodobého nájomcu. Víťaza z prvej súťaže miestni poslanci neodobrili a navrhli súťaž zopakovať, na rokovaní 22. septembra dlhodobého nájomcu, spoločnosť Bormed s.r.o., schválili.

Zničená budova by sa tak mala premeniť na sociálne zariadenie pre seniorov.

Spoločnosť Bormed poskytuje sociálne služby 20 rokov, 14 rokov v Borinke a aktuálne šiesty rok v Záhorskej Bystrici v Domove pre seniorov Gerion. Objekt na Ulici kpt. Rašu dostanú do prenájmu na 30 rokov s nájomným 66-tisíc ročne, prestavať ho chcú na domov pre približne 40 seniorov.

Práce majú prebehnúť na etapy, v prvej má ísť o rekonštrukciu zničenej budovy, v druhej plánujú prístavbu s 12 izbami so sociálnym zázemím. V prvej etape počítajú s investíciou 1,2 milióna eur bez zariadenia interiéru.

Súčasťou zariadenia majú byť aj spoločenské priestory, priestory pre fyzioterapeutov a cvičenie, kaplnka, kuchynky či zázemie.

Udržme si vodu!

Dúbravskí poslanci rokovali aj o projektoch životného prostredia. Podporili spolufinancovanie projektu s názvom V Dúbravke si vodu udržme – Ožvoldíkova, Gallayova, Fedákova ulica, o ktorý sa mestská časť uchádza v rámci výzvy na Ministerstvo životného prostredia. K spolufinancovaniu projektu vo výške 5 percent, čiže v hodnote 8259 eur, by prišlo vtedy, ak by mestská časť s projektom v hodnote 165 180 eur na ministerstve uspela.

„Operačný program Kvalita životného prostredia pod záštitou Ministerstva životného prostredia SR umožňuje financovať adaptačné opatrenia na klimatické zmeny,“ priblížila Mária Smiešková, vedúca Oddelenia životného prostredia v Dúbravke. „Jedným z takýchto opatrení sú vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine, ktoré riešia zachytávanie dažďovej vody z povrchového odtoku na vytipovanom území s cieľom zmiernenia negatívnych dôsledkov zmeny klímy, ako sú napríklad dlhé obdobia sucha, horúčavy, vysychanie drevín a zelene, prašnosť...“

Projekt sa týka územia od pamätníka Dežovi Ursinymu na Fedákovej, priľahlej lúky a dnes zničenej spevnenej plochy – betónových tvárnic a podkladu z čias výstavby sídliska. V rámci projektu chce mestská časť zachytávať dažďovú vodu a ďalej ju využívať, aj na polievanie mladej výsadby.

Oddelenie životného prostredia vybralo pre takéto projekty dve územia v Dúbravke, do výziev ich zaradí postupne. Prvá sa dotýka územia okolo Parku na Fedákovej.

Druhým projektom v rámci životného prostredia je takzvaná Motýlia lúka za zastávkou Homolova pod potravinami Kraj v smere na domov seniorov. Miestni poslanci odobrili zverenie týchto pozemkov hlavnému mestu s cieľom vytvorenia spomínaného projektu.

Námestníčka z Dúbravky

Primátora Matúša Valla budú zastupovať tri ženy. Zdenka Zaťovičová sa chce venovať aj oblasti cestovného ruchu a turizmu.

Pozícia ostane v Dúbravke. Post viceprimátora preberie po Jurajovi Káčerovi, ktorý sa vzdal funkcie po vymenovaní vládou za generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne, mestská poslankyňa za Dúbravku Zdenka Zaťovičová.

Primátora Matúša Valla tak budú zastupovať tri ženy - viceprimátorky. Prvou je Táňa Kratochvíľová, ktorá sa venuje doprave, pozemným komunikáciám, životnému prostrediu či odpadovému a vodnému hospodárstvu. Druhou je Lucia Štasselová, ktorá má na starosti sociálnu oblasť s dôrazom na nájomné bývanie a treťou - novou sa stala Zdenka Zaťovičová, ktorá prebrala oblasti po odchádzajúcom viceprimátorovi Káčerovi.

„Ide o oblasti školstva i športu, ktoré sú mi blízke,“ priblížila Zdenka Zaťovičová. „Oblasť bezpečnosti som vymenila za problematiku cestovného ruchu a turizmu, keďže v tejto téme viem byť viac nápomocná. Chcem tiež dokončiť a nadviazať na projekty svojho predchodcu.“

Okrem tejto výzvy prevzala od Juraja Káčera aj vedenie mestského poslaneckého klubu Team Bratislava – Zmena zdola.

Mestská poslankyňa zastupuje Dúbravku v bratislavskom zastupiteľstve už druhé volebné obdobie. Dúbravčania ju poznajú nielen ako komunálnu poslankyňu, ale aj ako manželku starostu Martina Zaťoviča. Aktívna je medzi miestnou komunitou, v sociálnej oblasti, ďalej v oblasti grantov, podpory komunit, športových klubov či podujatí pre seniorov aj juniorov.

(lum)

Vicežupan z Dúbravky

V dúbravke ho mnohí poznajú ako organizátora prednášok na rôzne zdravotnícke témy, predsedu Mediálnej komisie, člena kultúrnej, sociálno-zdravotnej a bytovej. Na návrh predsedu Bratislavského samosprávneho kraja poslanci župy zvolili za vicežupana Bratislavského samosprávneho kraja MUDr. Juraja Štekláča PhD., MPH.

Išlo o odbornú nomináciu a funkciu bude doktor Štekláč zastávať bezplatne. Ako nový vicežupan vraví, jeho motivácia bola čisto ľudská, s cieľom pomôcť.

„Idea vicežupana pre zdravotníctvo sa zrodila na jar 2020, v čase prvej vlny epidémie. Druhá vlna, a zdá sa, že už nebude taká anonymná ako tá prvá. Dnes už takmer každý pozná človeka, ktorý sa vírusom nainfikoval. Preto sa župan a úrad BSK stotožnili s vytvorením pozície vicežupana pre zdravotníctvo, aby sa jednak z exekutívnej pozície napomohlo potrebným riešeniam v súvislosti s epidémiou, jednak sa riešili problémy obyvateľov Bratislavského kraja v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, s ktorými už iste bol takmer každý konfrontovaný. Som lekár a moja nominácia je čisto odborná, nemá politické pozadie, sám som sa rozhodol pomôcť bez nároku na odmenu, pro bono. Môj život je nastavený tak, že som stotožnený s tým, že zatiaľ čo človek z niektorých vecí žije, niektoré veci urobí zadarmo,“ priblížil Juraj Štekláč.

Pri nominácii župa zhodnotila aj odborné predpoklady pre túto pozíciu. Okrem špecializácie v endokrinológii má Juraj Štekláč dve atestácie z internej medicíny – vnútorného lekárstva, ktoré sú najširšou bázou pre diagnostiku a konzervatívnu liečbu ochorení. Ich súčasťou je zároveň problematika infekčných ochorení.

(lum)

Chýbajúce električky by mohli suplovať aj bicykle

Dúbravské deti prijaté

Uviaznutí v zápchach a školy v súvislosti s pandémiou otvorené kratšie. Nejednen rodič nevedel nájsť riešenie. Mestská časť preto začiatkom septembra pristúpila k predĺženiu otváracích hodín v materských školách, ktoré zriaďuje.

Text: Lucia Marcinátová

V súvislosti s nariadeniami a pandemickou situáciou, počas ktorej by sa deti z tried nemali spájať, boli materské školy v Dúbravke otvorené prvý septembrový týždeň od 7.00 do 16.00. Od pondelka 7. septembra predĺžili ich otvorenie do štandardného času 17.00.

Všetky trojročné deti

Mestská časť je zriaďovateľom 12 materských škôl. Dobrou správou je, že aj vďaka dvom novým materským školám, ktoré mestská časť otvorila za posledné štyri roky, sa jej podarilo prijať všetky dúbravské deti, ktoré dovŕšili do konca augusta 2020 tri roky. Nových prijatých škôlkarov je 296.

Dvanásť materských škôl navštevuje dokopy 1073 detí v 44 triedach, učí ich 96 učiteliek.

Do štyroch základných škôl v pôsobnosti mestskej časti chodí 2250 žiakov, pričom tento rok do prvých tried nastúpilo 351 prvákov.

Do konca októbra

Hlavné mesto priznáva, že dopravná situácia v Dúbravke bude do spustenia električky 26. októbra v tejto časti Bratislavy náročná.

„Urobíme ale všetko preto, aby sa jednotlivé obmedzenia na cestách postupne, čo najrýchlejšie odstraňovali,“ tvrdí hovorkyňa hlavného mesta Katarína Rajčanová. „Dopravné zápchy výrazne zasiahli aj MHD, ktorá aktuálne stojí v zápchach s tisíckami cestujúcich, spoločne s autami.“

Bicyklové električky

Ružové bicykle majú nahradiť vylúčenú električkovú dopravu. S takou správou vyšla nová bikesharingová spoločnosť Rekola. Pozdĺž celej električkovej trate pripravila 18 staníc na požičiavanie ružových bicyklov. „Vytáženú trasu štandardne obsluhujú veľkokapacitné električky. V týchto mesiacoch však prebieha rekonštrukcia a v úseku sa každý deň tvoria aj viac ako hodinové zápchy, ktoré miestnym strpčujú život,“ približuje hovorca spoločnosti Rekola Martin Žarnovický zámer ružových bicyklov. „Všetky stanice na požičiavanie bicyklov nájdú cestujúci v mobilnej aplikácii Rekola.“

Ružový bicykel sa dá požičať cez mobilnú aplikáciu Rekola, jazda stojí štandardne 1 euro. Spoločnosť pripravila aj takzvané „bicyklové električky“ v mesačnej sume 8 eur.

Kde neparkovať na chodníku?

Na mestskú časť sa nedávno obrátil obyvateľ, ktorý sa pýtal, či na chodníku pri Saratovskej 15 dostane pokutu za parkovanie. Zaujímalo ho tiež, či je možné miesto vyznačiť, aby tam už iní vodiči nestáli, keďže sa tam parkovalo od nepamäti.

Nové ustanovenie o parkovaní na chodníkoch platí od 1. decembra 2019. Na podrobnosti sme sa opýtali vedúceho Oddelenia územného rozvoja Pavla Gašparoviča.

„Ak ide o parkovanie na rozšírenom chodníku pred vstupom, tak to rieši mestská polícia podľa novely cestného zákona. Ide o parkovanie, na ktoré sa dostane vodič jedine jazdou po chodníku i keď dodrží vzdialenosť minimálne 1,5 metra. Také miesta sa nevyznačujú, pretože tam jednoznačne platí zákaz parkovania. Od 1. decembra minulého roku platí, že sa môže parkovať iba na chodníkoch, ktoré sú popri ceste a pri dodržaní 1,5 metra voľného priestoru pre chodcov. Zároveň takto môžu parkovať len vozidlá s hmotnosťou nižšou ako 3,5 tony.“

Ak ste donedávna parkovali napríklad na pomerne širokom chodníku v okolí Saratovskej 15, od konca minulého roka to už nie je možné.

Ministerstvo vnútra v odôvodnení zmeny uvádza, že znenie pravidla o parkovaní na chodníku sa zmenilo tak, aby bolo jednoznačne uvedené, že parkovať na chodníku možno len na takom mieste, kde nebude dochádzať k jazde po chodníku, ale pôjde skutočne len o zaparkovanie na chodníku, ktorý je susedí s cestou. Je to z dôvodu posilnenia ochrany najzraniteľnejšieho účastníka cestnej premávky – chodca.

(1r)

Nové multifunkčné ihriská spravuje stredná škola

Športoviská majú správcu

Adlerka má obnovené tri ihriská, bežecký okruh i výsadba stromov patria k plánom ďalšej premeny.

Počuť búchanie lopty, driblovanie. Ihriská na Adlerke po rekonštrukcii konečne slúžia. Bratislavský samosprávny kraj ich otváral spolu so školským rokom na úvod septembra. Župan Juraj Droba, spolu s krajským poslancami za Dúbravku Martinom Zaťovičom, Jurajom Káčerom a Jurajom Štekláčom, symbolicky prestrihávali pásku na obnovených ihriskách v areáli Strednej priemyselnej školy elektro-technickej Karola Adlera. A žiaci sem už začali chodiť na telesnú i mimo nej.

Žiaci, verejnosť

„Doobeda budú slúžiť študentom, žiakom, poobede a podvečer širokej verejnosti,“ hovorí Daniel Adamko, riaditeľ SPŠE Karola Adlera. Približuje, že obnovené ihriská – futbalové, multifunkčné a tenisové, budú mať správcu a budú sa prenajímať prostredníctvom online rezervačného systému. Ten má byť však podľa riaditeľa k dispozícii až neskôr.

Ihriská by mali byť prístupné sezónne do novembra a potom v závislosti od počasia opäť od marca.

Nové futbalové ihrisko má povrch z umelej trávy, tenisové zas umelý akrylátový a povrch multifunkčného ihriska má byť z gumového granulátu. Na tomto ihrisku sa dajú hrať rôzne športy ako volejbal, nohejbal či basketbal. Pri ihriskách pribudlo aj osvetlenie.

K ďalším plánom v areáli patrí výsadba platanov, ktoré majú nahradiť vyrúbané topole.

Roky plánov

„Rekonštrukciu ihrísk župa plánovala od roku 2006, pre mňa z neznámych príčin sa tak nestalo,“ hovorí Juraj Droba, predseda Bratislavského samosprávneho kraja. „Sľúbil som, a to už na začiatku môjho pôsobenia, že je to areál, ktorý si zaslúži investíciu. V ďalšom kroku budeme hľadať možnosti, ako urobiť aj bežecký okruh.“

Atletický ovál tvorí veľkú časť športového areálu. Potreboval by obnovu, no napriek svojmu stavu je bežcami aj dnes dosť využívaný. Ostať by mal voľne prístupný.

Ešte zanedbanejší bežecký okruh je na športovisku pri Základnej škole Beňovského. Mnohí sa pýtajú, upozorňujú i čudujú sa nad jeho stavom. Dôvodom spustnutia sú aj nevysporiadané pozemky. Časť z nich vlastní hlavné mesto, časť súkromníci. Miestny úrad iniciuje na hlavnom meste zverenie pozemkov v správe magistrátu s cieľom ich úpravy. K zvereniu by mohlo prísť do konca roka. Foto: BSK

Pri kríži budú ešte pracovať

Po rekonštrukcii majú na ulici Pri kríži dorábať parkovacie miesta, cyklochodník aj ostrovčeky.

Začali na konci školského roka, pracovali celé prázdniny, dokončili, no nie tak úplne. Hlavné mesto rekonštruovalo ulicu Pri kríži v úseku od Štepnej po Saratovskú ulicu. Práce zahŕňali obnovu vozovky vo všetkých jazdných pruhoch, príľahlé chodníky a betónové polia zastávok MHD. Stavbu prevzali 7. septembra.

Nateraz však nie sú dokončené parkovacie miesta pozdĺž ulice, ostrovčeky pre bezpečnejšie prechádzanie chodcov v blízkosti Základnej školy Pri kríži či cyklochodník. Okrem tohto ostrovčeka by mal pribudnúť ešte jeden na začiatku ulice Pri kríži v blízkosti križovatky. Dôvodom je bezpečnejšie prechádzanie v blízkosti obrátiska električiek. Upravovať by sa mala aj doprava a značenie v samotnej križovatke, ktorá patrí k nehodovým úsekom.

Hlavného mesta sme sa pýtali na termíny. Zatiaľ sú však nejasné. „Cyklopruh je v riešení,“ hovorí Lucia Koišová z Oddelenia správy komunikácií. „Parkovanie obnovíme.“

Rekonštrukcia ulice Pri kríži si vyžiadala dopravné obmedzenie, zmenu autobusov MHD a obmedzili tiež parkovanie.

(lum)

Šijacie stroje do škôlok

P

očas prvej pandemickej vlny mestská časť dobrovoľnícky a komunitne šila ochranné rúška. Projekt s názvom Rúška pomoci – rúška Dúbravčanom, do ktorého sa zapojili obyvatelia, seniori, učitelia aj poslanci, získal podporu Nadácie Volkswagen Slovakia. Mestskej časti sa tak podarilo získať sedem šijacích strojov. Putovali do materských škôl, kde učiteľky aj nepedagogický personál počas prvej vlny pandémie šili ochranné rúška. V rámci projektu sa v Dúbravke podarilo ušiť dokopy okolo 4000 rúšok.

Pingpongu na ihriskách sa darí

Podpora športu na čerstvom vzduchu. Mestská časť osadila pingpongové stoly na ihriskách. Jeden sa pridol k dvom v Parku Pekníkova, nový pribudol na Valachovej pri Dune. Pingpong sa dá zahrať aj na ihrisku na Nejedlého ulici a pri Parku Družba blízko Eagles Pubu.

Obnovený podchod presakoval

Podchod Záluhy (Damborského) v správe hlavného mesta opravovali len uplynulé týždne v rámci modernizácie električkovej trate, no už sa v ňom však objavili priesaky vody. Hovorkyňa hlavného mesta Katarína Rajčanová povedala, že voda presiakla aj v podchode Borská v Karlovej Vsi. „Doplnili sme tam žľab. V prípade podchodu Damborského, kde presiakla voda na jednom nosníku, zhotoviteľ robí prehliadku s dodávateľom izolácie. Očistia povrchy a budú hľadať miesto priesaku. Potom bude injektované.“

Hojdanie aj pri Horanskej studni

V rámci obnovy Parku pri Horanskej studni Oddelenie životného prostredia mestskej časti doplnilo nový detský pohyblivý mobiliár. Aj na tomto ihrisku v starej Dúbravke sa tak dá už hojdať. Novinkou v parku je i zábradlie.

Dúbravka hľadala ostrostrelca

Vsobotu 12. septembra sa v areáli Starzu za zimným štadiónom na Harmincovej uskutočnil ďalší ročník súťaže Dúbravský ostrostrelec. Súťažilo sa v jednej kategórii od 10 rokov v streľbe zo vzduchovky na terč vzdialený desať metrov. Každý zo súťažiacich vystrelil spolu desať rán v dvoch kolách. Riaditeľ súťaže Radek Šatka uviedol, že víťaz dosiahol 48 bodov (z 50), na druhom mieste bodovala žena so 44 bodmi a tretí získal 40 bodov. Úspešným strelcom odovzdal ceny člen komisie športu Jozef Petrovský.

Naše Mesto aj v Dúbravke

Na ihriskách i v parkoch bolo 18. septembra vidieť tričká s nápisom Mám srdce na správnom meste. To dobrovoľníci v rámci podujatia Naše Mesto, najväčšieho podujatia firemného dobrovoľníctva, skrášovali Dúbravku. V mestskej časti prebiehalo osem aktivít.

Z Devínskej bypassom

Medzi Dúbravkou a Devínskou Novou Vsou vzniká nové dopravné prepojenie mimo okružnej križovatky, takzvaným bypassom. Nová cesta bude obchádzať okružnú križovatku tak, aby vodiči smerujúci z Devínskej do Dúbravky nemuseli vchádzať do križovatky, ktorá je pre blízkosť automobilky pravidelne upchatá. Povolenie na stavbu vydával Okresný úrad. Hlavné mesto vysvetlilo, že vybudovanie bypassu, ako aj zväčšenie okružnej križovatky, je výsledkom dopravno-kapacitného posúdenia a investícií boli zaviazaní k jeho realizácii.

Ihrisko na Bagarovej dokončili

Mestská časť v spolupráci s magistrátom opravovali detské ihrisko na Bagarovej ulici. Menil sa povrch, dopĺňal hrací prvok i sedenie okolo pieskoviska. Plochu na hranie futbalu alebo loptových hier možno využiť aj na skákanie. Pribudla tu totiž maľovaná skákačka.

Nesmieme bagatelizovať pocity detí, ktoré sa školy boja

Deti vnímajú stres v rodine

Začiatok nového školského roka býva zaťažujúcou skúškou nielen pre deti, ale aj dospelých. O tom, akú dôležitú úlohu zohráva práve pripravenosť rodičov na novú etapu života, ich pozitívny vzťah k vzdelávacím inštitúciám, jasne zadané pravidlá v domácnosti či motivujúce prostredie, ktoré vytvárajú svojim deťom, sme sa porozprávali s detskou psychologičkou Mgr. SILVIU ERSEKOVU.

Zhovárala sa: Danko Šoporová

Často sa hovorí o tom, že začiatok nového školského roka znamená pre školopovinné deti stres. Nie je to taká nafúknutá bublina?

Určitú mieru stresu prežívame všetci, keď nás čaká niečo nové, napríklad nástup do prvej triedy, alebo niečo, čo sme už dlho nerobili, nástup do školy po prázdninách. Stres môže byť pozitívny aj negatívny. Keď zažívame pozitívny stres, sme plní očakávaní a predstavujeme si, čo ako bude, ako to zvládneme, no vo finále sme presvedčení o tom, že to zvládneme. Ak prežívame negatívny stres, naše obavy môžu byť väčšie a očakávame ťažkosti. Istá miera stresu je na mieste, pretože nás aktivizuje a dodáva nám energiu na hľadanie spôsobov, ako danú situáciu zvládnuť.

Ktoré deti sa s tým podľa vašich skúseností zmierujú horšie?

Deti vyrastajúce v nestabilnom rodinnom prostredí môžu reagovať na nástup do školy horšie. Ale niektoré, paradoxne, cítia úľavu, pretože v škole funguje režim, ktorý je predvídateľný a učiteľ môže byť podporujúci a láskavý. Deti, ktoré nie sú pripravené na zmeny, akou je nástup do školy alebo do ďalšieho ročníka, najmä tento rok, po niekoľkomesačnom výpadku, môžu školu odmietajú, nespupracovať, vyhýbať sa povinnostiam. Nesmieme bagatelizovať pocity detí, ktoré sa školy z rôznych dôvodov boja, alebo chcú zostať s vami doma. Skúste sa vžiť do ich kože a predstaviť si ich obavy z nového, ktoré sú prirodzené. Povedzte im však, že to spolu zvládnete, povzbudzujte a podporujte ich.

Je obvyklé, že na začiatku školského roka príde do poradne viac detí ako obvykle?

Ani nie. Detičky prichádzajú do poradní najskôr po pár mesiacoch, po tzv. adaptačnej dobe. Pani učiteľky pozorujú deti a všímajú si ich schopnosti aj to, ako si dokážu nájsť priateľov, či sa cítia dobre, či si nevšimnú niečo, čo by im mohlo sťažiť pobyt v škole. Stáva, že do školy sa dostanú deti, ktoré ešte neboli zrelé alebo dostatočne pripravené. V tomto prípade hľadáme spôsoby, ako im pomôcť. O poruchách učenia možno hovoriť až v neskorších ročníkoch po dôslednej psychologickej a špeciálno-pedagogickej diagnostike.

Ako môžu rodičia ovplyvniť nástup dieťaťa do školy?

Rodičia majú veľký vplyv na svoje deti – dokážu im uľahčiť, ale aj sťažiť nástup do školy. Uľahčiť tým, že už pár dní pred samotným nástupom im nastaví podobný režim, ako budú mať v čase, keď pôjdu do školy. Neodporúčam, aby sa rodiny vrátili z dovolení tesne pred nástupom do školy. Deti potrebujú čas, aby sa na školu naladili, aby si pripravili školskú tašku a školské potreby a mali čas vyrovnáť sa so svojimi pocitmi. To, ako je rodič naladený voči škole a učiteľom, má tiež vplyv na to, ako bude naladené dieťa. Ak o škole hovoríme ako o mieste, kde si získa nových kamarátov, kde sa naučí nové zaujímavé veci, kde bude chodiť na výlety a pani učiteľka bude priateľská, tak aj dieťa získa pozitívny postoj. No pokiaľ považujeme učiteľov za nekompetentných a školu za miesto, kde na dieťa čakajú iba povinnosti, príliš sa tešiť nebude. Samozrejme, v neposlednom rade sa treba vyrovnáť so svojimi pocitmi – obavami, predovšetkým z aktuálnej pandemickej situácie, respektíve z toho, ako rodina bude stíhať vozit' dieťa do školy a platiť mu rôzne krúžky. Sú to veci, ktoré majú riešiť rodičia a nezaťažovať s tým svojich školákov. Pamätajte, že deti sú vnímavé na stres v rodine. Cítia, že sa niečo deje a budú vystresované rovnako.

Mali by mať prváčikovia nejaký špeciálny režim v porovnaní so škôlkou?

Prváčikovia by mali mať pevný režim v zmysle, že každý deň, bez ohľadu na to, či majú domáce úlohy alebo nie, pár minút by sa mali venovať školským povinnostiam. Takto si zvyknú, že majú určité povinnosti, ktoré treba plniť a vytvárame u nich pracovné návyky. Podporujte ich samostatnosť, naučte ich, ako si pobaliť školskú tašku na ďalší deň podľa rozvrhu, ako si skontrolovať, či majú domáce úlohy. Majú mať dostatok spánku a kvalitnú výživu, priestor pre pohyb, aby sa vyšantili a uvoľnili svoju energiu a aj čas na voľnú hru aspoň 30 minút denne. Krúžky po škole pre prvákov nie sú až tak podstatné, ako je práve čas na voľnú hru a pohyb.

Stretávate sa v praxi s tým, že rodičia svoje deti školou strašia?

Našťastie, čoraz menej sa stretávam s výrokmi typu: „ved' uvidíš, v škole ťa naučia, čo znamená poslúchať“ alebo „už sa nebudeš môcť len celý deň hrať, musíš sa veľa učiť“. Tieto a podobné vety sú veľmi nešťastné – vytvárajú zbytočné strachy a znechucujú deti, aby sa učili, a aby vôbec s radosťou chodili do školy. Častejšie sú však vyhrážky a tresty pre známky, ktoré tiež na deti pôsobia demotivujúco. Dieťa potrebuje povzbudenie. Naučte ho, ako sa môže poučiť z chýb, ako na sebe zapracovať, učiť sa inak. Ak potrebujete pomoc, poraďte sa so špeciálnymi pedagógmi alebo psychológmi v poradniach.

Ako ešte rodičia nevedomky brzdia pozitívny vzťah detí ku škole?

Tým, ako sa vyjadrujú o učiteľoch a o škole. Alebo tým, akú dôležitosť učeniu pripisujú oni a akým príkladom idú svojim školákom. Deti rodičov, ktorí majú doma knižnicu, rodičia si čítajú, vzdelávajú sa na rôznych kurzoch, sami radi objavujú nové veci, zaujímajú sa o život svojich detí, nielen o známky, spolu skúšajú alebo robia rôzne experimenty, či chodia do prírody, nevedomky vytvárajú pozitívny vzťah ku škole a vzdelávaniu vôbec. Rodičia detí, ktorých „obťažuje“, že svojim deťom musia pomáhať s úlohami, alebo ich odprevadiť na krúžok, ktoré ich dieťa miluje, a nehovoria o učiteľoch s úctou, podporujú skôr negatívny vzťah školákov ku škole a učeniu. Samozrejme, deti si budujú vzťahy aj s inými ľuďmi, nielen so svojimi rodičmi. Práve oni môžu byť motivujúci či demotivujúci, napríklad učiteľia, teta, strýko, otec spolužiaka, tréner, starší súrodenec, kamarát a podobne.

Čo ak nejaké dieťa nejaví o školu vôbec záujem, prípadne má problémové správanie?

To sa deje skôr v sociálne slabších rodinách, kde dieťa nie je pripravené na nástup do školy, alebo nie je dostatočne namotivované, alebo aktuálne má slabšie schopnosti a bojí sa zlyhania. Odporúčam pátrať po tom, prečo sa dieťa nechce učiť a čo nám chce svojím „problémovým“ správaním povedať. Nevyhnutná je spolupráca rodičov, učiteľov, školského psychológa alebo iných odborníkov.

Stretávate sa s tým, že učitelia očakávajú pomoc rodičov s prípravou do školy?

Osobne si myslím, že takéto očakávania sú na mieste. Úlohou rodičov je hlavne emocionálne a sociálne pripraviť svoje dieťa na nástup do školy. Ako som už spomínala, aby sa dieťa na školu tešilo a považovalo ju za miesto, kde sa bude rozvíjať a budovať nové vzťahy s vrstovníkmi. Po kognitívnej stránke má prípravu na starosti aj materská škôlka, ale aj rodičia, ktorí majú pre svoje deti vytvoriť dostatočne podnetné prostredie. Keď už školák príde do triedy, „úlohou“ učiteľa je získať si ho a vytvoriť s ním priateľský vzťah.

Dokáže, podľa vás, slovenské školstvo reagovať na individuálne potreby dieťaťa?

Podľa môjho názoru potrebuje náš školský systém prejsť veľkou a komplexnou reformou. Sú však veľmi inovatívni, empatickí, nadšení a tvoriví učitelia, ktorí dokážu vytvoriť každému školákovi priestor, v ktorom sa môže rozvíjať podľa svojho tempa a poskytujú mu nástroje potrebné pre tento rozvoj. A práve takýchto učiteľov potrebujeme.

Dúbravka má venčisko, aj lokality, kde je voľný pohyb psa zakázaný

Na Dražickej psy behajú aj cvičia

Psičkári majú k dispozícii viac než 100 košov na psie exkrementy. Mestská časť koše vyprázdňuje dvakrát do týždňa, dopĺňa tiež sáčky.

Text: Lucia Marcinátová

Viac než stovka košov na exkrementy, cvičisko aj venčisko. Aké majú možnosti a povinnosti dúbavskí psičkári? Navštívili sme venčisko aj cvičisko psov v mestskej časti. Obe nájdeme na Dražickej ulici vo svojej blízkosti.

Psí výbeh

Výbeh pre psov zriadila mestská časť Bratislava - Dúbravka na ploche nevyužívanej záhradky na Dražickej ulici. Je voľne prístupný. Ide vlastne o oplotený záhradkársky pozemok určený pre psí výbeh, hrabanie, hry, zábavu. Do výbehu môže každý pes, ktorý má identifikačnú známku a sprevádza ho jeho majiteľ. Na ploche platí zákaz fajčenia.

Každý majiteľ musí brať ohľad na ostatných psičkárov, ktorí prišli na venčisko, a dbať na to, aby neprišlo k „psiemu stretu“ – „psej bitke“. Po návšteve venčiska je psičkár povinný upratať po svojom psíkovi exkrementy do košov, ktoré sú tu na to určené. Pri vstupe aj odchode z venčiska je potrebné poriadne zatvoriť bránku, aby nedošlo k úteku chlpáčov a k voľnému výbehu psov mimo venčiska.

Psí telocvik

V roku 2018 ho firemní dobrovoľníci obnovovali v rámci podujatia Naše Mesto a miestny úrad, tri roky predtým ho sprevádzkovali aktívni obyvatelia, takzvaní Dobrovoľníci v Dúbravke. Reč je o cvičisku pre psov na Dražickej ulici. Na rozdiel od venčiska ide o priestor pre psí „telocvik“, tréning. Psíci sa tu môže prebehnúť, precvičiť, pohrať. K dispozícii majú tiež herné prvky.

Cvičisko je oplotené a nachádza sa oproti venčisku. Prevádzkovateľom je mestská časť Bratislava-Dúbravka a je voľne prístupné. Psík môže cvičiť len pod dohľadom svojho pána a musí mať identifikačnú známku.

Podobne ako pri venčisku, aj tu je potrebné dbať na správne zatvorenie a otvorenie brány cvičiska, majiteľ je rovnako povinný vyzbierať prípadné exkrementy po svojom psovi.

Viac košov, menej plastu

Psíčkári v Dúbravke majú k dispozícii 108 košov na exkrementy. Za posledné dva roky ich pribudlo dvadsať. Mestská časť koše vysýpa dvakrát do týždňa, podobne dvakrát do týždňa aj dopĺňa vrecká na exkrementy.

O koše na exkrementy sa od roku 2017 stará miestny úrad a nie externá firma. Touto zmenou naša mestská časť dostala nielen koše pod dohľad, ale dokáže na tom aj ušetriť a v prípade nepredvídateľných udalostí okamžite urobiť nápravu. Mestská časť igelitové vrecká obmedzila, rozhodla sa nasledovať trend eliminácie tohto typu odpadu.

Všeobecne záväzným nariadením mestská časť vymedzuje lokality, kde je voľný pohyb psa zakázaný. Ide o pešie zóny, parky, detské ihriská či okolie kostolov.

Knižnice sa dajú nájsť pri detských ihriskách

Kolotoč otáča knihy

Mestská časť osadila tri nové knižné búdky určené pri knižný kolotoč – vybrať knižku, vrátiť, prípadne vymeniť za inú.

Prvé knižné búdky, takzvané knižné kolotoče, rozmiestnila mestská časť Bratislava-Dúbravka v roku 2015, vlani pribudla špeciálna na Fedákovej ulici venovaná Dežovi Ursinymu, ktorý tu roky žil a tvoril, teraz Dúbravka pokračuje. Nové knižné búdky osadila v Parku Pekníkova, Parku Družba a na Valachovej v blízkosti Dúbravského amfiteátra.

„Nápad umiestniť na verejné plochy knižné búdky vznikol pre všetkých knihomoľov, ktorí chcú knihu po prečítaní posunúť ďalej, prípadne nechcú, aby doma zapadla prachom alebo naopak sa potešia novej knihe či strávia počas prechádzky chvíľu s literatúrou v tieni stromov,“ približuje Mária Smiešková, vedúca Oddelenia životného prostredia v Dúbravke. „Snahou je spestrenie verejného priestoru formou čitateľského zážitku – len tak sa po ceste na chvíľku zastaviť, posediť a začítať sa do príbehu...“

Búdky fungujú na princípe - čitateľ si vyberie knižku, prečíta a vráti naspäť, prípadne vymení za inú zo svojej domácej knižnice. Posunúť ďalej možno nielen knihy, ale aj časopisy či iné periodiká.

(lum)

Kde nájdete vtáacie napájadlá?

Vodou do misiek s vtáčou plastikou môže prispieť každý. Sú zavesené na stromoch na ôsmich miestach v Dúbravke.

Počas teplých dní je voda tak potrebná. Potrebujú ju aj zvieratá v našom okolí. Mestská časť preto rozmiestnila osem napájadiel. Misky na reťaziach s vtáčou plastikou sú zavesené na stromoch. Napájacie misky sa dajú nájsť na ôsmich rôznych miestach po mestskej časti – v parku pri Horanskej studni, v záhrade pri miestnom úrade na Žatevnej, v Parku Pekníkova, pri Dome kultúry Dúbravka a pri štyroch detských ihriskách - Duna na Valachovej, Nejedlého pri základnej škole, na Ulici kpt. Rašu pri Daniels pube, na ulici Karola Adlera pri bývalej tanečnej škole Jagermajster. Do aktivity sa môžu zapojiť aj obyvatelia. Stačí si na prechádzku vziať fľašu s vodou, doplniť napájadlo a vtáčikom dať potrebnú vlahu...

(lum)

Mestská časť oceňovala osobnosti kultúry

Lesný majster, literát aj architekt

Pôvodne plánované stopla prvá vlna v apríli, tá druhá takmer zrušila aj to presunuté. Oceňovanie osobností mestskej časti pod názvom Dúbravský galavečer kultúry a športu písalo začiatkom septembra v Dome kultúry Dúbravka svoje tretie pokračovanie.

Bolo iné, pre pandemickú situáciu skromnejšie, komornejšie, bez občerstvenia i podávania rúk. No napriek tomu výnimočné aj slávnostné zároveň. Slávnostné svojím odkazom, poďakovať, vzdať úctu.

„Galavečer je vďakou pre ocenených, či už z oblasti kultúry alebo športu. Chceme si takto uctiť ľudí, ktorí majú talent, pevnú vôľu, musia tomu venovať veľa času, odriekania,“ priblížil hlavnú myšlienku podujatia Branislav Semančík, predseda Komisie športu a iniciátor myšlienky oceňovania Dúbravčanov v oblasti kultúry a športu v roku 2018. Na úvod tohto ročníka napochodovali Mažoretky ALBA Bratislava. Zaznela hudba, svetlá uvítali moderátorku a odrazu ste zabudli na obmedzenia, poloprázdnu sálu i neistú pandemickú situáciu. Na chvíľu patrilo „javisko v Dúbravke“ len oceneným.

Slnko v sieti

Asi hodinku po dúbavskom oceňovaní stál aj inom na pódii, kde sa odovzdávali slovenské filmové ocenenia Slnko v sieti. Ján Meliš hlavný kameraman a producent filmu Nech je svetlo. V rámci cien Slnka v sieti získala táto snímka ocenenie ako najlepší slovenský film.

V dome kultúry preberal Ján Meliš ocenenia za prínos v oblasti kultúry. Absolvoval odbor fotografie na SUPŠ a odbor filmovej a televíznej kamery na VŠMU v Bratislave. Ako producent a kameraman sa

podieľal na filmoch - Osadné, Iné svety, Eva Nová a mnohé ďalšie, ktoré boli ocenené na domácich aj zahraničných festivaloch. Za prínos v oblasti kultúry si prevzala cenu aj Yvonne Vavrová. Slovenská režisérka, scenáristka, kameramanka, fotografka, grafička a vysokoškolská pedagogička. V minulosti pôsobila aj vo vedení Dúbravskej televízie.

ZUŠ aj Alkana

Ďalšiu ocenenú za prínos v oblasti kultúry mnohí Dúbravčania poznajú. Dúbravčanka Zuzana Horváthová nie je len riaditeľkou Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa, ale aj spoluorganizátorkou a moderátorkou Vianočného koncertu a Veľkonočného koncertu pre všetkých Dúbravčanov. Základnú umeleckú školu v Dúbravke vedie od roku 2009, predtým v nej pôsobila ako zástupkyňa. Cenu si odniesla aj Alena Kaňuková, riaditeľka Alkany, muzikálovej školy a divadla. Tento rok Alkana pod jej vedením oslavuje tridsať rokov, tridsať rokov práce s deťmi a mládeže v oblasti muzikálu, divadla.

Lesné tajomstvá

Počas lesných prechádzok už viacerí stretli jeho diela, tajomné tvary, objekty. Ostali prekvapení. Stojí za nimi skromný, priateľský a charismatický chlapík, ktorý prevzal ocenenie za výtvarníctvo - Jaroslav Beliš, umeleckým menom Bello. V Dúbravke zaujal veľkým prírodným dielom. Slovenský výtvarník – Dúbravčan, vystavoval potom svoje takzvané landarty v galérii kultúrneho domu, vytvoril koncept diela Dežo na podujatie Spomienka na Deža a zorganizoval vernisáž lesných diel či vychádzku pre verejnosť.

Viacero jeho diel sa dá objaviť v dúbravskom lese smerom od Vojenskej cesty k Fialkovej doline, v takzvanom Belišovom údolí. Možno nájdete zošité kamene, ježka z hrbu, zelené omachované chápadlá, guľičky či zeburu premenenú na strom. Stačí kráčať s otvorenými očami.

Rímske celebrity vo vile

Cenu kultúry za oblasť literatúry prebral spisovateľ, literárny vedec, učiteľ, publicista, redaktor, šéfredaktor, Dúbravčan, autor mnohých kníh, publikácií aj povestí o Dúbravke Ondrej Sliacky.

Spomíname si na semináre, prednášky na tému detskej literatúry s profesorom, na nevšedné chvíľe. Taká nastala aj po tom, ako sa profesor Sliacky ujal mikrofónu, pretože sála stíchla.

„Hovorí sa, môžeš bývať kdekoľvek, ale si len tým, kde si sa narodil. Nepochádzam z Dúbravky, nenarodil som sa tu, ale môžem kedykoľvek tak ako onen slávny Američan zabehnúť na berlínske námestie a zakričať: „Ja som Dúbravčan“. A to aj napriek tomu, že pred takmer päťdesiatimi rokmi, keď nás - mňa a moju ženu, Dúbravka prichýlila, sme od radosti priveľmi nevyskakovali. Dúbravka? A to je kde? A žijú tam vôbec ľudia? To som ešte nevedel, že do Dúbravky chodia letovať vychýrené rímske celebrity. Jedna z nich si tu dokonca postavila honosnú vilu.“

Senior aj junior

Ako senior roka v oblasti kultúry si cenu na pódiu prebral Jozef Cintula. Od roku 2012 je kapelníkom v seniorskom speváckom súbore Dúbravanka. Mnohí si ho vážia pre jeho entuziazmus a aj vďaka nemu sa súbor dostal na lepšiu úroveň. Toho dôkazom sú významné vystúpenia či už doma, alebo aj v zahraničí.

Najmladším oceneným v oblasti kultúry bol Hugo Jurašek v kategórii Talent roka 2019. Hostia si ho pamätali z minuloročného galavečera, keď sa pri jeho hre na violončelo na úvod podujatia sála ponorila do slávnostnej atmosféry. Teraz stál na pódiu sám ako ocenený. Hugo aktívne a úspešne reprezentuje Základnú umeleckú školu Eugena Suchoňa a mestskú časť zároveň, zahral si aj Richardom Rikonom, rovnako tak v Redute, Pezinku či Modre.

Dedečkovu dielo

V roku 2019 oslávil 90tku, cenu za oblasť architektúry si už prebrať nestihol. Prevzal ju jeho syn, ktorý neskrýval dojatie a vďaka. Slovenský architekt Vladimír Dedeček žil roky v Dúbravke, venoval sa funkcionalizmu. K jeho najznámejším stavbám patria: Vysokoškolské mesto L. Štúra v Bratislave - Mlynskej doline, Dostavba a rekonštrukcia SNG v Bratislave, Vysoká škola lesnícko-drevárska vo Zvolene, Slovenský národný archív, výstavnisko Incheba Expo, Palác kultúry a športu v Ostrave-Vítkovičiach či Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Málokto by čakal, že má popri hokeju záľubu v hudbe. Hokejista z klubu HOBA sa predviedol ako jeden z účinkujúcich citlivou hrou na klavír. Podobne aj moderátorka celého večera Petra Ázacis, hádzanářka, hráčka, novinárka, ktorá sa dnes ozýva od mikrofónu z rádia.

To všetko dokazuje, že kultúra a šport, hoci majú k sebe zdanlivo ďaleko, sú si blízke. Blízke odhodlaním, talentom, no aj vášňou, láskou...

A presne to bolo počas galavečera v Dome kultúry Dúbravka aj cítiť.

Lucia Marcinátová

Foto: Ľubo Navrátil

Vynáška:

Ocenení Dúbravčania za rok 2019

Kultúra

- Ján Meliš
– prínos v oblasti kultúry
- Yvonne Vavrová
– prínos v oblasti kultúry
- Zuzana Horváthová
– prínos v oblasti kultúry
- Alena Kaňuková
– prínos v oblasti kultúry
- Ondrej Sliacky
– prínos v oblasti kultúry
- literatúra
- Jaroslav Bello Beliš
-prínos v oblasti kultúry
– výtvarné umenie
- Vladimír Dedeček
– prínos v oblasti kultúry
in memoriam – architektúra
- Jozef Cintula
– senior roka 2019
v oblasti kultúry
- Hugo Jurašek
– talent roka 2019 – hudba

Šport

Športovec roka

1. Lucia Vojteková - bedminton, Dúbravský bedmintonový klub
2. Tereza Hrušecká - volejbal, ŠŠK Bilíkova Gymnázium
3. Gabriela Kastlová - futbal, FK Dúbravka

Športový kolektív roka

1. Kadetky ŠŠK Bilíkova
Gymnázium - volejbal
2. Dúbravský bedmintonový klub
- bedminton
3. Junioriky ŠŠK Bilíkova
Gymnázium - volejbal

Tréner roka

- Jaroslav Hančák - volejbal, ŠŠK Bilíkova Gymnázium

Sieň slávy dúbavského športu

- Ján Švehlík - futbal,
Slovan Bratislava
- František Kele - in memoriam, horolezec a cestovateľ

Talent roka

- Tamara Fabriová - hokej, HOBA Bratislava

Seniori roka

- Terezia Vizinová
(Denné centrum 1.)
- František Švába
(Denné centrum 4.)

Čestné uznania

- Športové družstvo seniorov z Dúbravky
- Matej Tomek - hokej, HOBA
Bratislava /Dukla Trenčín

Žiaci roka

- Samuel Košťál - plavec, ZŠ Sokolíkova, 13 rokov
- Olivia Kernová - karate, ZŠ Sokolíkova, 10 rokov
- Šimon Straka - plavec, ZŠ Beňovského, 12 rokov
- Michaela Zaťková - moderná gymnastika, ZŠ Sokolíkova, 13 rokov

Kto patril k najúspešnejším?

Premiéra Vojtekovej, po druhý raz kadetky

Aj po tretí raz sa najúspešnejším športovcom Dúbravky stala mladá žena. Po volejbalistkách ŠŠK Bilíkova Diane Kačerjákovej a Simone Jelínkovej tentoraz na pomyselný dúbavský športový trón zasadla za výkony v minulom roku Lucia Vojteková z Dúbavského bedmintonového klubu. Najúspešnejším kolektívom za rok 2019 sa stali po druhý raz po sebe volejbalové kadetky ŠŠK Bilíkova.

Lucia Vojteková, ktorá v polovici júla oslávila 19 rokov, je jediná dúbravská športovkyňa, ktorá sa umiestnila v ankete vo všetkých troch doterajších ročníkoch. V prvom bola vyhlásená za talent roka, následne sa umiestnila na druhom mieste a v minulom roku v ankete zaslúžene zvíťazila. V roku jasne 2019 dominovala v celoštátnych juniorských súťažiach, najmä v ženskej štvorhre, úspechy dosiahla aj v súťažiach žien. Obliekla si už aj reprezentačný dres na ME juniorov v Minsku.

Prekvapená Vojteková

„Bola som príjemne prekvapená, keď mi bolo oznámené, že som anketu vyhrala. Naozaj som to nečakala, pretože konkurencia dobrých športovcov v Dúbravke je veľká. Myslím tým na futbalistky a hlavne na volejbalistky. Je to veľmi príjemný pocit vyhrať anketu v našej mestskej časti, ktorý mi nedovolí poľaviť v tréningovom úsilí. Práve naopak, toto ocenenie mi dodáva ešte väčšiu energiu i silu trénovať, a mojím najbližším cieľom je začať sa ešte viac presadzovať aj v súťažiach žien,“ povedala slovenská reprezentantka Lucia Vojteková.

Podľa očakávania najlepším trénerom za minulý rok sa stal Jaroslav Hančák. Bol trénerom kadetiek ŠŠK Bilíkova, ktoré sa stali majsterkami Slovenska a junioriek z toho istého klubu a tešili sa zo strieborných medailí. „V klube máme dostatok mladých a veľmi dobrých volejbalistiek. „Nasťožujem sa, ale každý vie, ako je niekedy ťažké pracovať s mladými dievčatami,“ vyznal sa Hančák. V tejto ankete doteraz dominujú tréneri z Bilíkovej. Predchodcami Hančáka boli Eva Koseková a Nina Bajaková.

Keď na pódium vystúpila šestnásť-ročná Tamara Fabriová, málokto predpokladal, akému športu sa venuje. Táto útlá slečna totiž hrá hokej. Je brankárkou HOBY a za sebou má dokonca aj majstrovstvá sveta junioriek do 18 rokov. Tie sa konali koncom minulého roka v Bratislave. „Domáci šampionát som si veľmi užila. Bol to super pocit a veľa to pre mňa znamenalo,“ vyznala sa sympatická Tamarka.

Dve legendy

Do Siene slávy dúbravského športu sa dostali dve slovenské legendy. Ján Švehlík, majster Európy v drese Československa z Belehradu, bol aj európskym šampiónom do 23 rokov, ale získal i mnoho ocenení ako hráč, tréner a funkcionár. „V Dúbravke bývam už od roku 1974. Som rád, že si mestská časť na mňa spomenula a uviedla ma do Siene slávy. Vysoko si to vážim,“ povedal Ján Švehlík.

Druhým športovcom, ktorý bol uvedený do Siene slávy dúbravského športu, bol František Kele, in memoriam. Dlhoročný horolezec a cestovateľ má za sebou 50 prvovýstupov a 500 výstupov v Tatrách, napísal desiatky kníh a bol tiež profesorom na Gymnáziu Bilíkova.

Jozef Petrovský

Chcel by som, aby bola v mestskej časti dúbravská zastávka vínnej cesty

Dúbravka dokázala nazbierať aj 20 ton hrozna

Už samotná cesta môže byť cieľom. Taká bola aj prechádzka uličkami, miestom stíšenia a pokoja pri Kaplnke Panny Márie Ružencovej až k domu, ktorý zaujme reliéfmi i vývesnou tabuľou - -Vinárstvo Uher Pereg. Niet pochyb, že sme tu správne. Na Brižitskú ulicu v starej Dúbravke sme sa prišli porozprávať o víne, tradíciách. Dúbravčan, enológ, IGOR UHER, ktorý sa vínu venuje už niekoľko desaťročí, hovorí o plánoch urobiť zastavenie Malokarpatskej vínnej cesty v Dúbravke.

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Aká bola vaša cesta k vínu, aké boli začiatky?

V prvom rade to bolo prostredie, kde som vyrastal, formovalo ma. Bola to Karlova Ves a neskôr Modra. Karlova Ves z matkinej strany, kde boli veľké ovocné sady, najmä ríbezle a z otcovej strany hrozno. Z otcovej strany tu bola tradícia od 17. storočia, prišli sme ako Karpatskí Nemci, ktorí sa tu usídlili a zaslúžili sa o rozvoj vinohradníctva na Slovensku. V tradícii sme pokračovali, nezastavili nás ani nejaké spoločenské zlomy, doba socializmu. Študoval som na vinárskej škole v Modre, od roku 1974 som bol zamestnancom vinárskych závodov v Rači, venoval som sa tomu profesionálne. Začal som ako robotník a vypracoval som sa na vedúcu pozíciu agrotechnika. Mal som na starosť dovoz vína, nákup hrozna i surovín, chodil som po celých vinohradníckych rajónoch. Popri tom všetkom som obrábal vine, víno sa u nás vyrábalo výlučne v rodinnom kruhu, môj otec mal s dedom vlastnú pivnicu.

Kedy ste sa osamostatnili a začali podnikat'?

V roku 1991 nastal ten okamžik, zlom a vyrazil som k tomu čelom, chcel som pokračovať v rodinnej tradícii. Dá sa povedať, že som nemal nič, no už vtedy som uvažoval nad ovocným vínom. Všetci vinári robili víno z révy, no my ako Karlovešťania sme mali tradíciu v ríbezl'ovom víne. Po celom Slovensku študenti spomínajú na Karloveskú viechu a na ríbezlák. V tom čase som tak začal po roku 1991 ako jeden z prvých na Slovensku vyrábať ríbezl'ové víno s nejakou hodnotou, ktoré putovalo do viech, vinotiek. Malo to ohlas, ľudia spomínali, pripomínali si časy ríbezláku, ocenili to...

Teraz zažíva ríbezl'ové víno akýsi návrat.

Presne ako hovoríte, návrat. Ríbezl'ové víno je kráľom ovocných vín. Bol som jeden z tých, ktorí sme to opätovne našartovali. Mnohí sa kedysi čudovali a pýtali sa, to vyrábate čučo? Čučo je niečo úplne iné, ja vyrábam ovocné vína z ríbezlí. Neskôr som začal produkovať aj víno z arónie a ďalších plodov. Dnes už aj veľké spoločnosti začínajú vyrábať ríbezlák, na trhu je dosť veľká konkurencia a prerazia len tí, ktorí majú tradíciu a aj výsledky. V našej rodine je tradícia dokázateľne spätá päť až šesť generácií a má aj pokračovateľa - môjho syna. Ten po skončení štúdia na vinárskej škole v Modre nastúpil do firmy a pracuje ako technolog s 20-ročnou praxou.

Ako vzniká a vyrába sa ríbezl'ové víno?

Slovensko má plantáže ríbezlí, no nestačia pokryť dopyt po surovine. Potrebná by bola veľká plocha, ktorej by sa človek venoval, zber je totiž veľmi namáhavý. Preto sa ríbezle v rámci Európskej únie nakupujú. Zaujímavé je, že sa im darí napríklad v severských krajinách, napríklad Poľsko má výborné ríbezle. Kedysi mala aj Karlova Ves hektár ríbezlí, Devínska Kobyla tiež. Teraz prezradím niečo z výroby, každý má totiž „to svoje“. Keďže mám skúsenosti s červenými i modrými odrodami révového vína, a tieto odrody majú svoj technologický postup, tak podobný aplikujem aj na ríbezle, pričom tento

spôsob je môj patent. Ríbezle sú tiež bobuľové ovocie. Oberú sa, pomelú a dajú sa do vinifikátorov s riadenou fermentáciou. Tam v tepelnom procese nakvášania sa z nich uvoľňujú farbivá. Cukor, ktorý je tu naviazaný, sa mení na alkohol a vzniká samotný produkt, čistý v chuti po čiernych ríbezliach, ktorý tu je naviazaný, sa mení na alkohol a vzniká samotný produkt, ktorý je čistý v chuti po čiernych ríbezliach.

Ako ste začali s výrobou a predajom vína v Dúbravke?

Nevedel som, že sa ocitnem v Dúbravke, no manželku mám odtiaľto a toto je jej rodný dom. Dúbravčania mali v minulosti vzťah k hroznu, pestovalo sa tu, stáli tu vinohrady, viacerí domáci vinohradníci pestovali ríbezle. Keď som ako študent vinárskych závodov v Rači nastúpil na prax, prišiel som robiť výkup do Dúbravky a musím povedať, že v roku 1973 Dúbravka dokázala vyprodukovať 20 ton hrozna, a odovzdať ho do vinárskych závodov. A to veru nebolo málo. Takže tá tradícia v Dúbravke bola, výstavba a sídlisko však Dúbravku zmenili a vinohrady zanikli.

Predávate tu na Brižitskej víno už dlho, poznáte svojich zákazníkov?

Vyprofilovalo sa tu veľa ľudí, ktorým to chutí, mám tu svojich zákazníkov, je to dá sa povedať už generácia ľudí. Predávam čapované víno a aj víno vo fľašiach, rozširovali sme sortiment ríbezl'ových vín, vín z arónie, aj na iné ovocné vína, višňové a podobne. Tradícia ríbezl'ového vína mi je najbližšia, pretože aj ríbezl'a má svoje odrody. Ako prvý na Slovensku som začal vyrábať víno z odrody titania, čiže z čiernych ríbezlí. Ďalej tu máme produkty cuvée - zmes červených a čiernych ríbezlí a cuvée - zmes čiernej ríbezle a arónie. Máme aj biele ovocné víno z bazového kvetu s krásnou vôňou a chuťou po tomto kvete. Rovnako sa však venujem aj klasickým vínam z hrozna.

Váš dvor na Brižitskej pripomína vinárstvo, napríklad reliéfmi.

Som členom vínnej cesty, chcel by som, aby aj v Dúbravke bola zastávka. Na Slovensku sú rôzne vínne cesty, my tu máme Malokarpatskú vínnu cestu. V Dúbravke máme vinotéky, no ja som výrobca, preto by som chcel propagovať víno v Dúbravke. Máme totiž tradíciu vinohradníckej obce a chcel by som tento status ako vinár obdržať a rozvíjať. Vínná cesta má svoj rytmus, prvá akcia býva na svätého Urbana v máji, keď sa otvárajú pivnice, potom je to ochutnávka mladých vín v novembri. To sú dve hlavné činnosti, ktoré vínná cesta rieši a propaguje. Ľudia majú o to záujem, aj ja mám k tomu vzťah, k odkazu, histórii. Keď vzniknú v Dúbravke ďalší vinári, nech sa páči, priestor je otvorený, môžu sa pridať. Budem rád.

Ovplyvnila aj vás vinárov pandemická situácia? Vnímate to?

Postihlo to všetko, ľudia prichádzajú o prácu, strácajú kúpnu silu. Na druhej strane sú tu veľké tlaky zo strany niektorých takzvaných výrobcov vín, ktorí nakupujú zo zahraničia cisternové vína za približne 50 či 60 centov liter, tu ich potom naľušujú a predávajú reťazcom, ktoré ich v akciových cenách predávajú za pár eur. No nekúp to, keď je to také lacné... Preto slovenským vinárom pomôže, ak budú ľudia priamo od nich nakupovať kvalitné vína za primeranú cenu.

Kam dodávate víno vy?

S mojimi vínami sa stretnete na západnom, strednom i východnom Slovensku. Dodávame ho do vinotiek, reštaurácii, do zariadení, ktoré s vínom korešpondujú, ale nie do reťazcov. Reťazce, to sú podniky, kde nie sú pre vinárov vhodné podmienky. Mne to za ten boj nestojí.

A v Dúbravke? Kde si môžu ľudia kúpiť, ochutnať vaše víno?

V Dúbravke tu na Brižitskej a v Reštaurácii Saratov, v Bratislave ešte v Petržalke, kde dodávam do štyroch vinotiek od roku 1991 pod názvom Igor Uher - Pereg. V Dúbravke víno predávam už 30 rokov, najskôr to bolo na Koprivníckej. V roku 1993 som bol spoluzakladateľom Pereg s.r.o, boli sme traja spoločníci, no neskôr jeden spoločník zomrel a ja som založil spoločnosť Uher Pereg s.r.o so všetkými tradíciami a poctami, ktoré má.

Hovorí sa, že víno z čiernych ríbezlí je zdraviu prospešné?

Existujú dva názory ľudí, ktoré hovoria o zdraví a o víne. Jedna časť tvrdí, dať si maximálne jedno deci denne, no sú aj iné teórie. Napríklad vo Francúzsku, tam jedia tučné syry, mäso a otvoria si fľašku vína. Majú menej infarktov a menej civilizačných chorôb. Či to má súvis vínom? Vraj áno. Isté je, že víno navodzuje duševný pokoj, kreativitu. A ak človek pije s mierou, tak ho povzbudzuje a nie deho- nestuje. No to už je vec alkoholu a prístupu k nemu. Myslím, že víno má nutričnú hodnotu, robili sme rozbor, a na jeden liter vína pripadá 80 až 100 miligramov vitamínu C. Je tam tiež veľa antioxidantných látok, a to hlavne v arónii čiernoplodej. Vo víne z tohto ovocia vidím obrovský potenciál. Je v ňom celá lekárň zdraviu prospešných látok priamo z prírody. Myslím, že víno spolu s jedlom tvoria najlepší sobáš. Ide o najlepší gastronomický zážitok, ktorý môže dať nápoj.

Zrejme najstaršia dúbavská fotografia znázorňuje richtára s manželkou

Objavili najstaršiu uhorskú dagerotypiu

Napriek veku je snímka zachovalá, čo u dagerotypií nie je celkom samozrejmé, lebo podliehajú oxidácii. Zvláštne je, že je to záber voľného priestranstva, čiže nie ateliérový, jasne na ňom vidieť po- drobnosti a navyše, nedefilujú na ňom vyobliekané dámy a gavalieri. Naopak, nachádzame tam roľní- kov v plátenných gatiach a zvieratá: psy, kone, uhorský stepný dobytok.

Dnes by sme povedali, že ide o žánrový a moderne poňatý reportážny snímok. Nefalšovaný a nepri- krášlený obraz ľudu spred 170 rokov vo svojej nenútenosti a jednoduchosti. Je to jedinečný predmet, lebo dobové dagerotypie bývajú celkom iné.

Stará najmenej 170 rokov

Podľa razby na platni (Christofle) možno predpokladať, že snímka vznikla po roku 1845, hoci v in- ventárnom súpise je datovaná rokom 1842. Môžeme si však byť celkom istí, že obrázok vznikol v Uhor- sku. V ľavom hornom rohu dagerotypie je totiž dobre čitateľný nápis „Anisits Pál vegyeskereskedése“, to znamená, že ide o vývesný štíp pre obchod so zmiešaným tovarom Pavla Anisitsa.

Obchodník Anisits sa narodil v Baji a z Veľkej Kaniže sa presťahoval do Zalaegerszegu v roku 1843.

Z okna Zlatého barana

Námestie na dagerotypii sa podarilo stotožniť podľa katastrálnej mapy Zalaegerszegu z roku 1858 ako trhovisko, kde sa konali pravidelné týždenné trhy. V pravom hornom rohu teda vidíme základy kostola Márie Magdalény. Dagerotypia bola nasnímaná pravdepodobne z okna vtedajšieho hostinca Arany Bárány (Zlatý baran) počas slnečné alebo jarného dňa. Zobrazuje postávajúcich-posedávajúcich mužov v širokých gatiach a plstených klobúkoch a ženy v sukniach a šatkách, ktoré zjavne netušili, že sú fotografované. Ani vo sne im nemohlo napadnúť, že by sa mali nejako špeciálne tváriť. Takže predpokladáme, že ide o prirodzený a neštylizovaný výjav zobrazujúci stavovskú spoločnosť spred roka 1848.

Ozajstná podoba Ľudovíta Štúra

Štúr ako hybná sila odporu voči dlhodobému útlaku Slovákov Maďarmi smeroval svoje nádeje k cisárskemu dvoru. Viera, že môže svojimi rozhodnutiami Slovákom pomôcť ho priviedla 20. marca 1849 s členmi slovenskej deputácie ku panovníkovi Františkovi Jozefovi I. do Olomouca, kde mu predložili Prosbopis Slovákov o uznanie slovenského národa a provinciálne osamostatnenie Slovenska.

Ako vyzeralo vyslanectvo k cisárovi, sa dozvieme z Viedne, kde si slovenská delegácia užila slávu fotografovania, ktorú v tom čase rozpútala dagerotypia.

Ide o vzácny moment, pretože pozorujeme reálnu, nie romantickú podobu Ľudovíta Štúra, na ktorú sme zvyknutí z malieb či z niekdajších slovenských bankoviek (existuje už iba jedna iná, verná snímka Štúra, uložená v modranskom múzeu). Z oboch dagerotypií na nás prísne a odhodlane pozerá mladý muž, ktorý má nielen hustú tmavú hrivu, ale aj bohaté fúzy a bradu.

Autori neznámi

Skupinová dagerotypia zo Slovenskej národnej knižnice bola donedávna považovaná za dielo cisárskych dvorných fotografistov bratov Angererovcov, ktorí boli pôvodom z Malaciek. Starší brat Ľudovít získal stredné a odborné vzdelanie vo Viedni a po štúdiách pôsobil ako lekárnik v Cisársko-kráľovskej správe liečiv.

Portrétny fotografický ateliér si zriadil v roku 1857 vo Viedni, ale fotografovaniu sa venoval už predtým ako amatér. I tu platí, že pri všetkých veľkých činoch a svetových zaujímavostiach je možné nájsť Slováka. A tento príbeh nie je výnimkou. Ľudovít Angerer sa stal od roku 1860 dvorným fotografom cisára Františka Jozefa I. Ako jedného z najznámejších fotografov tých čias vzbudzovali jeho snímky veľký ohlas. Zaujímavosťou tiež je informácia, odkiaľ sa až dagerotyp dostal do zbierky Literárneho archívu SNK. Dlhú časť súčasnosti rodiny J. M. Hurbana odkiaľ zberateľskými chodníkmi docestoval až do martinského archívu. Súčasný výskum však domnienku o autorstve dagerotypu bratmi Angererovcami vyvrátili, autori oboch fotografií Ľudovíta Štúra tak zostávajú neznámi...

Cestu definitívne otvoril George Eastman

Ťažkopádna dagerotypia bola veľmi rýchlo nahradená tzv. kolódiovým procesom (archerotypia alebo mokrý proces). Jeho vynálezcom bol Angličan Frederick Scott Archer v roku 1851. Podstatou procesu bolo exponovanie a vyvolávanie za mokra na sklenenú platňu scitlivenú kolódiom (roztok nitrocelulózy v zmesi alkoholu a éteru).

Takto vznikali kvalitné sklenené negatívy umožňujúce dokonalú reprodukciu fotografií, ktoré veľmi rýchlo nahradili predošlé postupy dagerotypiu a najmä kalotypiu, ktorej vynálezcom bol William Henry Fox Talbot. Jeho postupy zdokonalil George Eastman, a cesta k masovému rozšíreniu klasickej čiernej fotografie bola otvorená.

Foto: Archív Dúbravského múzea

Čo je dagerotypia

Dagerotypia je prvá prakticky používaná komplexná metóda fotografovania. Vynašiel (a pomenoval) ju francúzsky výtvarník Louis Daguerre po 23-ročnom výskume, ktorý úspešne zavŕšil v roku 1824. Snímka zhotovená dagerotypiou sa nazýva dagerotyp alebo dagerotypia. Ako médium sa používala platnička zo striebra alebo silno postriebrenej medi. Musela byť dokonale hladká a leštená do vysokého lesku. Platnička sa vložila do zvláštnej skrinky nad misku s kryštálmi jódu. Tu postupne zožltla a nakoniec zmodrala, ako sa jej tenká povrchová vrstva pôsobením pár jódu menila na jodid strieborný. V tejto fáze už bola platnička citlivá na svetlo. Dagerotypista ju musel potme založiť do dreveného puzdra a v ňom zasunúť do camery obscury. Osvietenie trvalo podľa intenzity svetla od niekoľkých minút po niekoľko hodín, preto pri fotografovaní portrétov používali napríklad opierky hlavy, aby sa model nepohol. Za zmienku stojí aj fakt, že pri dagerotype ide vždy o jediný originál bez možnosti rovnakej kópie, čím sa zvyšovala jeho vzácnosť, no aj ťažkopádnosť. Nelichotivé boli aj hrozby pre dagerotypistov, ktorým pri vyvolávaní snímok hrozila otrava ortuťovými parami. Snímka sa po vyhotovení musela rýchlo usušiť a zaskliť.

Jazykové okienko alebo nerobme chyby

Prečo barok a prečo rokoko?

Z nie celkom jasných dôvodov má slovo pre označenie kultúrnej a štýlovej epochy v slovenčine tvar barok. Podľa niektorých vznikol z portugalského slova barocco (perla nepravidelného tvaru), iní ho odvodzujú od mena talianskeho maliara Federica Barocciho. Pomenovanie barok spočiatku označovalo „zlý vkus“, pretože vyumelkovaný a prehnaný nový umelecký smer vyvolával v ľuďoch dojem nevkusy. K používaniu nesprávneho tvaru baroko zvädza hlavne príbuzné slovo rokoko, ale aj fakt, že v češtine má toto podstatné meno tvar baroko.

Slovo rokoko z francúzskeho rocaille označovalo pôvodne typický dobový ornament a vzniklo analógiou podľa gotico a barocco, a na počudovanie si o na konci zachovalo aj v slovenčine. Takže, pamätajte si: Barok, ale rokoko!

(luna)

Spomienka na Deža Ursinyho má za sebou svoj tretí ročník

Na Fedákovej vyrástol Modrý vrch

„Bola to sila, bližšie k originálu sa už ani nedalo.“ Napísal Oliver Rehák, hudobný publicista v Denníku N o premiére projektu Modrý vrch, kultového albumu, ktorý vznikol spoluprácou Deža Ursinyho a básnika, Osamelého bežca Ivana Štrpku v roku 1981. A naozaj, bola to sila. V Parku na Fedákovej vyrástol Modrý vrch. Zoskupenie siedmich hudobníkov, ktorí zahráli piesne z tohto albumu, dal dokopy Jakub Ursiny, syn umelca Deža Ursinyho. Po mesiacoch nácviakov ho prvýkrát predviedli na tohtoročnej Spomienke na Deža v Dúbravke.

Text: Lucia Marcinátová

My sme sa zas niekoľko mesiacov pripravovali, po vyhlásení a sprísnení protipandemických opatrení za jeden deň plánovanú akciu zrušili, nakoniec ju za dva dni opäť obnovili. Reč je o podujatí Spomienka na Deža, ktoré 19. septembra písalo svoj tretí ročník.

Bolo iné, jeho odkaz však ostal, ba dokonca v dnešnej situácii bol ešte živší. Podpora hudby, kultúry a radosti z umenia.

S odstupom a rúškom

Povolenia a opatrenia sa pri organizovaní podujatí pre zhoršujúcu sa pandemickú situáciu sa neustále menili. Diváci museli byť ohradení, jeden deň ich podľa vyhlásení vlády mohlo byť na podujatí sto, na ďalší už päťsto. Dodržiavať museli, už možno v súčasnej situácii celkom bežné pravidlá, ROR – rúško, odstup, dezinfikovanie rúk. Poslucháči, hostia Spomienky, však boli disciplinovaní, možno sa rovnako ako aj my tešili, že spomienka vôbec môže znieť...

Komunitné podujatie Spomienka na Deža organizujú dobrovoľníci, Dúbravské noviny a Dúbravčan Juraj Štekláč, ktorý v roku 2018 inicioval osadenia pamätníka Dežovi Ursinymu v blízkosti Fedákovej 24, kde umelec dlhé roky žil, tvoril, venčil psa Havrana a nakoniec aj zomrel...

Autopsy aj Definitívum

Áno, bola to sila... Prišli zahrať a zahráli s radosťou, ktorú bolo cítiť. Najskôr pódium patrilo skupine Toddler punk, ktorá tvorí pre deti, no zďaleka nehrá iba pre ne. Samotná kapela je zložená z otcov zo známych slovenských kapiel.

Po nich sa na pódiu vystriedali zoskupenia Queer Jane, kapela Definitívum, ktorej basgitarista Marcel Daniš hral v prvej skupine Deža Ursinyho Provizorium, skupina Diego, charizmatička speváčka Katarína Málíková, vLaska feat. Žena s ovocím, čiže Marián Slávka so skupinou a projekt Vladislava Slnka Šarišského AUTOPSY.

Zakončením Spomienky na Deža bola spomínaná premiéra nového projektu - Kubo Ursiny a Modrý vrch live.

Vrch na plote i búdke

Modrý vrch neznel len z pódia, ale vyrástol aj na maľovanej doske pod rukou umelca Jaroslava Beliša, či na výkresoch detí, ktoré sa zapojili do tvorivej výzvy Dúbravských novín. Viac než 40 diel zo Základnej školy Pri kríži, pod vedením učiteľky Zuzany Rybaničovej, zdobilo plot podujatia spolu s dielkami. Tie odrazu pricestovali až z Ružinova zo Súkromnej základnej umeleckej školy v Ružovej doline.

Podobne je Modrý vrch aj súčasťou Búdky na hračky z dielne klientov Domova sociálnych služieb Karola Matulaya na Lipského ulici, pod vedením liečebných pedagógov zariadenia Erika Forgáča a Michala Kraloviča. Tá pár dní pred Spomienkou pribudla na ihrisku pri Parku na Fedákovej.

V súvislosti s Dežom Ursinym nie je búdka pre hračky náhodná. Umelec mal veľmi rád deti. Je autorom hudby muzikálu Neberte nám princeznú či raritnej zvučky detskej relácie Podďte s nami.

Áno, to všetko bola sila. Sila umenia, ľudí, ktorí pomohli, ktorí prišli na Fedákovú za stretnutím, za hudbou. V tomto zvláštnom pandemickom čase odlúčenia zneli hudobné tóny ako nádej...

Dúbravka napreduje v sčítaní domov a bytov

Sčítanie poslúži pri výstavbe

Na Slovensku už prebieha projekt Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 (SODB 2021). Je elektronické a má dve fázy. Jeho prvá fáza prebieha bez zapájania a administratívneho zaťažovania obyvateľov, v druhej ide o sčítanie obyvateľov, ktoré je naplánované od 15. februára 2021. Na toto sčítanie bude mať obyvateľ šesť kalendárnych týždňov, pričom mu bude nápomocná obec formou kontaktného miesta a formou asistenčnej služby.

Sčítanie domov a bytov prebieha od 1. júna 2020 do 12. februára 2021. Po prvýkrát ho vykonávajú obce, v prípade Bratislavy mestské časti, v spolupráci so správcami bytových domov a bytových spoločenstiev, obyvatelia sa na ňom nepodieľajú. V Bratislavskom kraji na sčítaní pracuje 89 samospráv.

Regionálne pracovisko Štatistického úradu SR v Bratislave vyzdvihlo Dúbravku v jej napredovaní.

„Sčítanie prebieha v súčinnosti s obcami a priebežne riešime otázky, ktoré vznikajú. Môžem konštatovať, že aj napriek letu, sčítanie prebieha kontinuálne a obce naplno pracujú. Pre projekt je podstatné, aby boli všetky údaje aktuálne k rozhodujúcemu okamihu sčítania t.j. k 1.1.2021,“ zdôraznila Ľudmila Ivančíková, generálna riaditeľka Sekcie sociálnych štatistík a demografie Štatistického úradu SR.

Chaty, garáže aj houseboaty

Sčítanie, ktoré prebieha, je integrované, čiže kombinované. Založené je na kombinácii údajov z administratívnych zdrojov (databázy, ktoré spravujú ministerstvá alebo ostatné orgány štátnej správy – napríklad Register adries, údaje z katastra a dane z nehnuteľností), pričom, ak hovoríme o sčítaní domov, tak nezískavame údaje od obyvateľov, ale od správcov.

Pri tomto sčítaní sa sčítavajú byty v domoch bez ohľadu na to, či sú obývané alebo neobývané a iné obývané obydlia – napríklad chaty, chatrče, zostrojené záhradné či lesné príbytky, ktorým nemôže byť pridelené súpisné číslo, a teda ani adresný bod v registri adries, obývané garáže, obývané houseboaty, obývané neskolaudované rodinné domy a iné obývané objekty, ktoré primárne nie sú určené na bývanie.

Elektronický systém pre sčítanie domov a bytov má jeden formulár pre každý „byt v dome“, údaje o domoch budú pri spracovaní na štatistickom úrade odvodené z týchto údajov. Pri sčítaní sa zisťujú údaje ako napríklad: forma vlastníctva bytu, poloha bytu v dome, podlahová plocha bytu, počet obytných miestností v byte, typ kúrenia, zdroj energie používaný na vykurovanie.

Pri zisťovaní údajov o bytoch v domoch môžu obce vyžiadať údaje od domových správcov. Výsledkom sčítania má byť databáza sčítaných domov a bytov s aktuálnymi údajmi. Rozhodujúci okamih sčítania, ku ktorému je potrebné vyplňať všetky požadované údaje o domoch a bytoch, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.

Obyvatelia od februára

Dúbravčanov sa viac sa dotkne budúročné sčítanie obyvateľov, ktoré má prebehnúť od 15. februára 2021 do 31. marca 2021. Obyvateľ bude mať na sčítanie sa šesť kalendárnych týždňov.

Obyvateľ bude mať možnosť sčítať sa kdekoľvek, z akéhokoľvek zariadenia s pripojením na internet prostredníctvom viacerých kanálov, ktoré budú k dispozícii. Môže sa sčítať sám alebo na kontaktnom mieste mestskej časti alebo s asistovanou službou.

Údaje zo sčítania má Slovensko využiť pri plánovaní novej infraštruktúry, budovaní ciest či nájomných bytov. Dáta by mali pomôcť aj pri plánovaní nových materských a základných škôl i zariadení stacionárov pre dôchodcov v konkrétnych regiónoch.

Vynáška:

Sčítanie obyvateľstva dôležité informácie

Fázy sčítania

Sčítanie domov a bytov - 1. 6. 2020 - 12. 2. 2021

Sčítaním sú poverené obce, bez účasti obyvateľov a s využitím existujúcich registrov.

Sčítanie obyvateľov - 15. 2. 2021 - 31. 3. 2021

Obyvateľ sa elektronicky sčíta sám, a to výlučne elektronicky – sám alebo na kontaktnom mieste alebo s asistovanou službou.

Informácie, ktoré má priniesť sčítanie domov a bytov:

- Počet, koľko bytov a domov na Slovensku pribudlo.
- Prehľad o formách vlastníctva bytov.
- Počty a podiely neobývaných bytov v regiónoch.
- Údaje, kde Slováci bývajú, či preferujú za poslednú dekádu menšie byty, alebo naďalej väčšie, a ako sa táto preferencia líši podľa regiónov.
- Informácie o obnove budovy z pohľadu obvodového plášťa, strechy a okien.
- Informácie o tom, aké podlažné domy na Slovensku prevládajú.
- Údaje o tom, aké je napojenie bytov na vodu, plyn, kanalizáciu, a kde ešte stále nájdeme byty bez kúpeľne či splachovacieho wc.
- Prehľad o zdrojoch tepla, aj to, či centrálné zásobovanie teplom víťazí nad potrebou vlastného kúrenia.

Na ulici Karola Adlera vzniká nové špecializované break centrum

Tanec nie je len pohyb, socializuje, učí

Ako jediná špecializovaná tanečná škola na Slovensku na tanečný štýl break dance bola dúbavská Škola Breaku oslovená slovenským prípravným olympijským výborom na spoluprácu. Porozprávali sme sa s predstaviteľom tejto tanečnej školy ROMANOM ŠAMUDOVSKEJ o štarte sezóny v Dúbavke v nových priestoroch na ulici Karola Adlera.

Zhovárala sa: Danko Šoporová

S akými očakávaniami štartujete v poradí siedmu sezónu Školy Breaku?

Už v minulosti sme sa zvykli počas letných prázdnin venovať príprave tanečných projektov, ktorými je naša Škola Breaku známa, ako napríklad Next Generation Jam (medzinárodná break dance súťaž pozn. red.), Slovakia Kids Cypher (break liga určená pre deti a mládež do 18 rokov žijúcich na Slovensku pozn. red.), workshopov, vystúpení, denných táborov a sústrezení. Keďže naše plány a očakávania výrazne ovplyvnila pandémia, stopli sme dočasne organizáciu všetkých podujatí. Čas a energiu teraz

venujeme našim tanečníkom na pravidelných tréningoch, budovaniu nového „break centra“ v Dúbravke, skvalitneniu tréningových procesov a tvorbe vzdelávacích materiálov. Veríme, že už čoskoro sa všetko dostane do normálu a my sa s radosťou vrhneme aj na organizáciu našich obľúbených podujatí.

Čo pre vás znamená tanec?

Na úplnom začiatku to bol koníček, ktorý postupne prerástol až k profesii. Samozrejme, je to aj životný štýl. Tanec je perfektná škola, a aj preto je pre mňa taký dôležitý. Naučíte sa veľmi veľa o sebe. Pomôže vám rozvíjať množstvo vlastností, ktoré vás posúvajú dopredu a zároveň sú nevyhnutné i pre bežný život.

Ako vyzerá váš pracovný deň, ak si odmyslíme koronavírus a s ním súvisiace opatrenia?

Každý deň je trošku iný. Záleží od obdobia a od toho, čo sa práve deje v tanečnej škole. Schéma môjho pracovného dňa je pomerne striktná - osobný ranný tréning asi o 6:00, nasleduje administratívna a marketingová práca spojená s chodom tanečnej školy, od 15:00 asi do 18:00 až 19:00 sa venujem mladej generácii tanečníkov na našich lekciách. Cez víkend sú to rôzne aktivity, ako napríklad - porotcovanie súťaží, battlenie čiže súťaženie, vyučovanie alebo navštevovanie vzdelávacích workshopov či vystúpenia. Víkendy rád venujem aj turistike v Malých Karpatoch a stretnutiu s priateľmi na grilovačke. Takéto chvíle v prírode ma nabíjajú novou energiou.

Už aj na sociálnej sieti ste avizovali tréningy v nových priestoroch, prečo ste sa rozhodli pre zmenu?

Keď sme pred šiestimi rokmi otvárali Školu Breaku, začínali sme so štyrmi žiakmi. Teraz otvárame 7. sezónu a je nás vyše osemdesiat. Logicky sme sa už ťažko zmestili do pôvodnej sály a jej plocha nás obmedzovala v možnosti prijať ďalších tanečníkov a školu rozvíjať. Pravidelne organizujeme workshopy s medzinárodnou účasťou, školu sme vybavili špeciálnymi pomôckami na tréning – napríklad Gyforce, ktoré pomáhajú tanečníkom zvládnuť aj náročné, akrobatické prvky a na ich inštaláciu nám priestor pôvodnej sály už nestačil. Ako ste možno počuli, na letnej olympiáde v roku 2024 v Paríži sa prvý raz tanečný štýl break dance predstaví ako olympijský šport. Naša škola ako jediná špecializovaná tanečná škola na Slovensku na tanečný štýl break dance bola oslovená slovenským prípravným olympijským výborom na spoluprácu. Máme ambíciu vybudovať v nových priestoroch tréningové centrum pre všetkých tanečníkov tohoto štýlu.

Máme za sebou a možno aj pred sebou pár náročných mesiacov, ktoré nepriali ani tanečným inštitúciám, čo alebo kto vám pomohol prečkať ťažké časy?

Áno, súhlasím s tým, že pre všetkých športovcov to boli ťažké časy a všetci veríme, že už sa nezopakuje situácia, aby bolo nutné plošne zatvárať všetky športoviská. Veď bojovať s koronavírusom pomáha prirodzene silná imunita a tú zas pomáha budovať pohyb, šport. Tento nútený čas izolácie sme naplno využili na prípravu nového tanečného obdobia a aby sme zostali v kontakte s našimi tanečníkmi a nedovolili im „zlenivieť“, natáčali sme a vysielali online lekcie. Našťastie, naši tanečníci sú veľmi usilovní a mnohí trénovali aj nad rámec domácej úlohy. Svedčia o tom videá, ktoré nám posielali a musím povedať, že nás veľmi potešili.

Využili ste uplynulé mesiace aj na nejaké ďalšie zmeny?

Určite áno, pre nás sú to obrovské zmeny. Ako som už spomínal, pripravili sme pre tanečníkov nové priestory na ulici Karola Adlera 19, premiérové video tutoriály, čiže návody, blogy o histórii a odbornej terminológii tanečného štýlu break dance, nový trojmesačný kurz zameraný špeciálne na zvládnutie náročného, ale potrebného prvku nielen v breakingu, ale aj v parkúre či cirkusovom pohybe – stojku.

Tento kurz začne už od októbra. Ďalej sme zdokonalili učebnú osnovu pre tanečníkov a rozširujeme svoje odborné vzdelanie aj na trénerskom kurze.

Škola Breaku prijíma tiež nových žiakov, aké predpoklady musia splniť záujemcovia?

U nás je to jednoduché – dvere má otvorené každý – dieťa i dospelý, ktorému sa tento tanečný štýl páči, rád sa hýbe a má dosť životnej energie, ktorú následne pretaví do tréningov. Preto vždy hovoríme – stačí prísť a vyskúšať si jednu tréningovú hodinu zdarma. Ak sa záujemcom u nás zapáči, radi ich vezmeme do kolektívu. Všetko ich naučíme na tréningoch, ktoré sú vždy prispôsobené schopnostiam a možnostiam tanečníka. Ak to myslí uchádzač s tancom vážne, o jeho neskoršom úspechu rozhodne vlastná disciplína a motivácia. Bez týchto atribútov sa nedostavia žiadne výsledky. Ale nakoniec, tak je to pri každom športe.

Kto vás inšpiruje pri zostavovaní nových kurzov a celkovo naplní tanečných kurzov?

Pri zostavovaní tréningových plánov vychádzame z našich vedomostí a dlhoročných skúseností. Samozrejme, neustále sledujeme trendy najlepších svetových tanečníkov. Náplň kurzov, ale aj smerovanie školy konzultujeme a spoločne zostavujeme ako celý lektorský team. Veľmi často nás inšpirujú aj samotní študenti, ktorí majú skvelé nápady.

Vzišiel z dúbavskej Školy Breaku už tanečník, ktorý má medzinárodné úspechy?

Áno. V našej škole, ale aj celkovo na Slovensku máme veľa šikovných tanečníkov a my sme na nich patrične hrdí. Spomenúť môžeme napríklad Mariána Koiša, majstra sveta v detskej kategórii, alebo spoluzakladateľku Školy Breaku Zuzanu Hanusovú, ktorá síce nevzišla zo Školy Breaku, ale pôsobí v nej a je obrovskou inšpiráciou pre všetky tanečnice. Zuzka má na svojom konte množstvo úspechov. S radosťou reprezentuje Slovensko aj v zahraničí. Svoje umenie predviedla v mnohých krajinách ako napríklad Švédsko, Švajčiarsko, Poľsko, Nemecko, Anglicko, Španielsko, Francúzsko, USA, Vietnam a mnoho iných. O jej kvalitách svedčí aj pozvanie na jednu z najprestížnejších svetových súťaží Battle Of The Year v Nemecku, kde bolo z celého sveta vybraných iba 8 najlepších dvojíc.

Bez čoho, respektíve akých vlastností sa dnes nezaobíde dobrý tanečník? Konkurencia je predsa len obrovská...

Najlepší tanečníci veľmi dobre poznajú svoje silné stránky a tie potom neustále rozvíjajú až do dokonalosti. Každý človek je trochu iný, preto si musí vytvoriť svoj vlastný super mix postupností, ktoré mu zaručia jedinečnosť a úspech v tanci. Tým mladším v ich budovaní pomáhame my - tréneri, tí starší ich už kresťujú aj sami. Ale vo všeobecnosti bez entuziazmu, vzdelávania, pracovitosti a kreativity to pravdepodobne nebude fungovať.

Ak si posvietime na vaše súkromné želania, s akými víziami ste vstúpili do tretieho kvartálu tohto roka?

Vízii a želaní je veľa, ale zrejme ako u väčšiny, aj moje najväčšie želanie je, aby sa súčasná situácia čo najskôr upokojila. A aby sme mohli bez problémov a obmedzení pokračovať v našom tanečnom poslaní - pomáhať mladej generácii rozvíjať talent, osobnosť a zároveň zdravie.

Na záver možno malé motivačné slovo priamo od vás...čo všetko môže dať človeku tanec?

Tanec ponúka oveľa viac než „len“ fyzický pohyb. Ľudia môžu prostredníctvom tanca rozvíjať širokú škálu dovtedy neobjavených vlastností, z ktorých potom profitujú počas celého života. Tanec zohráva

aj dôležitú úlohu v procese socializácie. Okrem spomenutých benefitov, je to skvelá komunita, zábava a relax, ktorý v dnešnom uponáhľanom, pretechnizovanom svete potrebujeme ako soľ.

Vynáška:

Škola Breaku

Karola Adlera 19, 0948 161 489, info@skolabreaku.sk

Mestská časť prenajala viac než dva roky prázdny objekt

Priestory ostali tancu a pohybu

V budove na ulici Karola Adlera pôsobila asi trinásť rokov prvá súkromná tanečná škola v bývalom Československu – Tanečná škola Jagermajster. Priestor po čase opustenia opäť ožíva tancom a pohybom.

Skončila v lete pred dvomi rokmi, potom čo zomrel jej predstaviteľ a tanečník, tréner spoločenských tancov Igor Jágerský – Tanečná škola Jagermajster, ktorú roku 1989 ju založili Elena a Igor Jágerský.

Odvtedy bola budova na ulici Karola Adlera prázdna, opustená. Mestská časť Bratislava-Dúbravka zorganizovala dve súťaže na jej dlhodobého nájomcu. Prvá skončila neúspešne. Jej víťaz nakoniec o prevádzku nemal záujem, v druhej v júni tohto roku uspelo združenie I.N.A.K, ktoré sa zameriava na pohybové a osobnostné rozvojové aktivity a ktoré v rámci verejnej súťaže predložilo ponuku s najvyššou cenou. Za združením stoja predstavitelia Školy Breaku, ktorá doteraz trénovala v Dúbravke v oranžovej sále kultúrneho domu.

Počas letných mesiacov sme ich stretli pred budovou bývalej Tanečnej školy Jagermajster, hovorili prípravách, opravách, maľovaní. So začiatkom školského roka priestoru otvorili a okrem Školy Breaku v budove dostali priestor aj iné tanečné a pohybové aktivity. Novú sezónu v priestoroch na ulici Karola Adlera 19 odštartovali 3. septembra. Pridať sa ešte dá...

Obnovený park hostil prvé podujatie

Pri studni žiarili ryby

Park sa premenil na Hravé m(i)esto s čítaním, tvorením i klauniádou. Program prerušil i dotvoril dážď. Hostil divadlo i spisovateľku Katku Kosánovú.

Text: Lucia Marcinátová

Farebné stoličky a ešte farebnejšie ryby, lákavé tulívkavy a ešte lákavejší nápis: Vstúpte! A vstúpili sme.

Odzrazu sme sa ocitli na Hravom m(i)este, na ktoré sa počas augusta premenil Park pri Horanskej studni. Bratislavské kultúrne a informačné stredisko si ho vybralo a priestransvo zaradilo k miestam neobjaveným, na ktoré by mohlo počas Kultúrneho leta priniesť program, kultúru.

A podarilo sa. Už z diaľky „svietil“ farebný slnečník i makety „Hravého m(i)esta z dielne slovenského výtvarníka Fera Liptáka. Jasný dôkaz, že v parku sa niečo deje.

„Toto je kniha, do ktorej sa kresliť má, vlastnými myšlienkami, predstavami, ju dotvárať, prežiť tak výtvarné dielo,“ približovala spisovateľka Katka Kosánová svoju knižku Ako umelci vidia svet o interaktívnom spoznávaní výtvarných diel slovenských umelcov. Na programe v Hravom m(i)este bol krátko popoludní najskôr workshop spisovateľky Umenie je hra.

Deti sa pýtali, živo diskutovali. Plánované tvorenie i debatu však prekazil najskôr malý, po chvíli však stále silnejší letný dážď. Jeho prečkanie v stane malo pre malých účastníkov isto svoje čaro a svojsky dotvorilo popoludnie. Po literárno-výtvarno-daždivej časti popoludnia dostali „slovo“ klauni, presnejšie klaunky z Divadla zo Šuflíka. Park pri Horanskej studni tak otestoval, že dokáže hostiť divadielko, čítačku i tvorenie v daždi zároveň.

Ihrisku hrozí zatvorenie

Jednému z najkrajších športových areálov v Dúbravke hrozí zatvorenie. Ide o areál Britskej medzinárodnej školy na Pekníkovej ulici za Lidlom. Dôvodom je opakujúci sa vandalizmus.

Najmä vo večerných hodinách dochádza k poškodzovaniu nástrojov, demolácii nárad'ovne a športového zázemia. Škola musí pred začiatkom vyučovania takmer denne likvidovať z priestoru športových plôch odpadky a fľaše. Prosíme, všetkých Dúbravčanov, ktorí sa stanú svedkami vandalizmu, aby ihneď volali mestskú políciu na číslo 159. Areál školy slúži verejnosti a športovým klubom, ak sa však situáciu nepodarí riešiť, areál bude musieť škola z bezpečnostných dôvodov zatvoriť.

(ph)

Dúbravčania sa učili, ako si založiť komunitnú záhradu

Záhrada spája susedov

Založenie občianskeho združenia, nájdenie ďalších dobrovoľníkov či cieľ, pre ktorý má komunitná záhrada vzniknúť. Na to všetko treba pri jej zakladaní myslieť.

Text: Andrea Fedorovičová

Na križovatke ulíc Nejedlého a Na vrátkach sa konal workshop, ako si založiť komunitnú záhradu. Zamestnanci magistrátu na ňom Dúbravčanov hravou formou predviedli postupy ako na vybranom mieste založiť svoju komunitnú záhradu. V rámci programu, ktorý prebieha už skoro rok, sme zistili, že potrebujeme vytvoriť lepšie nástroje na to, aby sa aktívni občania, obyvatelia a obyvateľky, vedeli za-

pojit' do skrášľovania mesta,“ povedala splnomocnenkyňa pre inovácie z implementačnej jednotky magistrátu Petra Dzuróvcinová, podľa ktorej je záhradka zároveň ideálnym priestorom pre aktívny susedský život, relax, zdravý pohyb a aktivity pre všetky vekové kategórie.

Informácie o verejných priestranstvách, na ktorých si možno komunitnú záhradku v jednotlivých mestských častiach vytvoriť, presný postup, ako si ju založiť a rôzne užitočné rady súvisiace s jej budovaním plánuje bratislavský magistrát v dohľadnej dobe zverejniť na webovej stránke <https://bratislavskisusedia.sk/>.

Vynáška:

Čo na založenie komunitnej záhrady potrebujete?

- Ujasnite si, na čo bude záhradka slúžiť

Ujasnite si, na čo má vaša záhradka slúžiť – či na pestovanie alebo skôr na stretávanie sa, grilovačky a posedenie so susedmi a navrhnete si projekt, v ktorom zohľadníte všetky vaše ciele a potreby.

- Prípravné aktivity

Pozemok na vytvorenie záhrady bude treba upratať, upraviť terén, vybudovať vyvýšenie záhonov a oplotenie. Naplánujte si jednotlivé aktivity a rozvrhnite si ich v kalendári prác.

- Zostavte si rozpočet

Zostavte si orientačný rozpočet. Ideálne je, ak záhradku dokáže zafinancovať priamo komunita susedov, ktorá sa o ňu stará, no prostriedky na ňu môžete získať aj od mestskej časti, komunitných nadácií či miestnych podnikateľov.

- Založte si občianske združenie

Pri komunikácii s úradmi, firmami či poskytovateľmi grantov je vhodné, aby mala vaša záhrada právnu subjektivitu, ideálne teda je založiť si občianske združenie. Na stránke Ministerstva vnútra SR nájdete vzor návrhu na registráciu OZ, návod na jeho vypracovanie a vzor stanov združenia. K združeniu si založte aj transparentný bankový účet.

- Nájdite ďalších záhradkárov

Prizvite k obhospodarovaniu záhrady ďalších záujemcov. Ideálne je, ak sa vám podarí vytvoriť tím aspoň troch či štyroch ľudí, ktorí budú ochotní záhradke venovať niekoľko hodín týždenne.

Na predchádzajúcu sezónu treba zabudnúť

Čo bolo, čo je a čo ešte príde?

Všetky hokejové súťaže v sezóne 2019/20 nepoznali víťazov ani porazených. Snahu všetkých ako aj celý šport zabrzdlila pandémia. Hokejový život na Slovensku sa skončil už začiatkom marca. Najzaujímavejšie zápasy a najdôležitejšie časti všetkých súťaží sa neodohrali. Predčasne ukončená sezóna poznačila aj dúbavských hokejistov z hokejového klubu HOBA Bratislava. Aký to malo dosah na hokejový klub, sme hovorili s jeho riaditeľom BRANISLAVOM SEMANČÍKOM.

Zhovárал sa: Jozef Petrovský

Dá sa predošlá sezóna vôbec hodnotiť?

Na predchádzajúcu sezónu treba v prvom rade čo najskôr zabudnúť. Po požari strojovne na zimnom štadióne a následnom dvojmesačnom „túlaní“ sa po všetkých bratislavských štadiónoch sme sa tešili z návratu na domovský štadión. Keď sme sa už konečne udomácnili, prišlo nútené odstavenie zimného štadiónu z dôvodu pandémie. SZLH následne ukončil rozohrané súťaže a bolo po sezóne.

Skončila v tomto období aj samotná činnosť klubu?

V prvom rade nikto nevedel, čo nás čaká a ako dlho to bude trvať. Situáciu sme pozorne sledovali a rýchlo sme sa vďaka našim trénerom vedeli prispôbiť. Pre všetky kategórie v klube pripravili online tréningy a hráči trénovali doma. Účasť hráčov na týchto tréningoch bola naozaj dobrá a dokonca v nižších ročníkoch sa do cvičenia zapojili aj rodičia.

Absolvovali ste takto celú prípravu?

Obdobie, keď sa hráči spolu nestretávali, bolo dlhé. Keď nám to situácia dovolila, tréneri hneď pripravili vhodný program. Museli trochu improvizovať, lebo väčšina športovísk bolo zatvorených. Tak sa hráči dostali trénovať do lesov, parkov, na hrádzu a spoznali prostredie, kam sme bežne trénovať nechodili. Nakoľko robíme kolektívny šport, boli sme všetci radi, že sa hráči mohli začať, aj keď po dodržaní všetkých predpísaných opatrení spolu stretávať a trénovať. Nechýbalo to len hráčom a trénerom, ale aj rodičom, ktorí spolu vďaka hokeju trávia veľa voľného času.

Začiatok prípravy po dovolenkách bol taktiež v inej forme ako býva zvykom?

Samotná príprava ani nie, na domáci ľad sme vykorčuľovali podľa plánu desiateho augusta. Vtedy sa do prípravy zapojili všetky naše kategórie. Stále sme pozorne sledovali vývoj a nariadenia z dôvodu pandémie a operatívne sme sa zodpovedne prispôbovali novým nariadeniam. Touto dobou boli poznačené prípravné zápasy, ktorých sme odohrali menej ako býva zvykom. Nahradili sme to zvýšeným objemom prípravy na ľadovej ploche.

Viete, kedy sa začnú jednotlivé súťaže?

Termíny všetkých súťaží sú poposúvané. Je to aj z dôvodu celosvetovej situácie, kedy aj IIHF poposúvalo termíny všetkých medzinárodných akcií. Zatiaľ bol začiatok mládežníckych súťaží naplánovaný na 26. septembra (po uzávierke tohto čísla – pozn. autora), ale niektoré kluby už avizovali, že z dôvodu karantény a výskytu pozitívnych testov u svojich hráčov nebudú schopné v tomto termíne nastúpiť. Dohrávky podľa aktuálneho súťažného poriadku nie sú možné. Osobne si myslím, že aj v tomto smere bude musieť prísť k úpravám súťažného poriadku, lebo táto sezóna bude určite pandemiou poznačená a stretneme sa s tým, s čím sme v minulosti ani nepočítali.

Aké sú na zimnom štadióne špeciálne opatrenia?

V spolupráci so správou zimného štadióna spoločne zabezpečujeme pravidelnú dezinfekciu priestorov a sledujeme aj vydané obmedzenia týkajúce sa počtu ľudí v interiéri. Nakoľko ide v prvom rade o zdravie všetkých, ktorí sú v nejakom vzťahu k nášmu klubu, k všetkému pristupujeme zodpovedne a so všetkou vážnosťou. Je to aj spolupráca našich hráčov, trénerov a rodičov, za čo im aj takto ďakujem.

A je čo nové po športovej stránke v klube?

Po zhodnoteniach uplynulých sezón a stretnutiach s hlavnými trénermi sme v klube pristúpili k úplnej zmene prípravy. Nakoľko vyššie kategórie mali podobný objem ľadov ako najmladšie kategórie, vytvorili sme úplne iný model tréningov, ktorý hráčom zabezpečuje podstatne väčší objem prípravy. Taktiež sme na poradiach s trénermi vytvorili spoločne jednotný herný systém v klube. Ten by mal okrem lepších výsledkov zabezpečiť aj jednoduchší prechod talentovaných hráčov do vyšších vekových kategórií. Aby sa hráči dokázali do systému zapojiť, musia zvládať hlavne individuálne činnosti jednotlivca, ktorým venujeme viac času, ako v minulosti. Som veľmi rád, že sa tréneri spoločne na takejto príprave zhodli, je určite modernejšia a efektívnejšia. Samotní hráči si takúto zmenu aj napriek väčšej záťaži pochvaľujú.

Máte pred novou sezónou nejaké prania?

V prvom rade nech sme všetci zdraví. Celá táto situácia je pre všetkých veľmi zložitá a verím, že sa nám spoločne podarí dostať čím skôr do lepších časov pre samotný šport. V klube máme dosť talentovaných hráčov a okrem tréningov by sme ich všetci veľmi radi videli aj súťažiť. Veľmi si preto prajem, aby bola sezóna 2020/2021 čo najmenej obmedzená a mala čo najlepší priebeh.

Hokejové úspechy hoby v rôznych slovenských mestách

Štyrikrát zlato a raz striebro

Koncom augusta a začiatkom septembra sa uskutočnili mládežnícke hokejové turnaje rôznych vekových kategórií. Zúčastnili sa ich aj mladí hokejisti HOBY Bratislava. Treba povedať, že si počínali veľmi úspešne. Na prvých miestach sa na turnajoch umiestnili tretiaci, šiestaci a dvakrát siedmci, striebro si vybojovali ôsmaci.

TRENČÍN - Tretiaci HOBY svoj prvý turnaj odohrali v Trenčíne. Po víťazstvách 12:8 nad Púchovom a 14:13 nad Trenčínom sa tešili zo zlatých medailí.

ŽILINA - Šiestaci HOBY, zverenci trénerov Erika Weissmanna a Patrika Barillu, po výborných výkonoch vyhrali turnaj v Žiline. Počas celého turnaja nestratili ani bod. Výsledky HOBY – Slovan Bratislava 11:3, - Námestovo 5:2, - Spišská Nová Ves 6:3, - Žilina B 8:6 a Žilina A 10:7. Konečné poradie: 1.HOBA, 2.Námestovo, 3.Žilina A,... 6.Žilina B. Za najlepšieho útočníka bol vyhlásený Oliver Ozogány (HOBA).

ZVOLEN – Siedmci sa stretli na turnaji vo Zvolene. Na turnaji štartovalo osem družstiev. Medzi nimi nechýbali ani hokejisti HOBY pod vedením trénerov Martina Tekáča a Ivana Schwarza. Chlapcov výborne pripravili a po kvalitných výkonoch turnaja.

V skupine dosiahli tieto výsledky: Banská Bystrica 2:0 a 2:1, Spišská nová Ves 2:0 a 6:0, Tatry Select 1:2 a 0:4. V semifinále zdolali bratislavský Slovan 3:1 a vo finále sa opäť stretli Tatry Select, ale tentoraz zvíťazili 5:4. Konečné poradie: 1.HOBA, 2.Tatry Select, 3.Slovan Bratislava,... 8.Žiar nad Hronom.

SKALICA - V Skalici sa uskutočnil turnaj siedmakov. Zverenci trénerov M. Tekáča a I. Schwarza po výsledkoch s Ružinovom (1:1 a 3:1), s Ružinovom (7:4 a 2:2) a Skalickou (2:1 a 3:2) obsadili konečné prvé miesto.

SKALICA - Ôsmaci sa zúčastnili turnaja v Skalici. Po výsledkoch s Ružinovom (2:1 a 1:2), Senicou (2:1 a 2:2) a Skalickou (1:3 a 2:3) obsadili konečné druhé miesto.

K úspechom mladých hokejistov HOBY sa nám vyjadril športový riaditeľ klubu Branislav Semančík: „Všetkým družstvám ďakujem za výbornú reprezentáciu HOBY, mestskej časti a mesta. Chlapcom prajem v ich hokejových krokoch veľa chuti a elánu trénovať, aby dosahovali naďalej výborné výsledky. Veľké moje poďakovanie patrí aj trénerom, vedúcim jednotlivých družstiev a všetkým rodičom, ktorí hnali našich hráčov z tribún k víťazstvám. Verím, že hrou a výsledkami nás budú mladí i starší hobáčikovia poteši počas celej sezóny.“

(pej)

Museli odstraňovať nánosy bahna a popadané časti múra

Pohroma na štadióne

FK Dúbravka zažil v polovici augusta pohromu. Za brámkou pod lesom padla časť oporného múru. Bližšie o tej nepríjemnej udalosti sme hovorili s MIROSLAVOM JANKYOM mladším, ISSF manažérom FK Dúbravka.

Zhováral sa: Jozef Petrovský

Prečo prišlo k pohrome?

Príčinou boli opakované výdatné zrážky a prietrž mračien v danom týždni. Išlo už o tretiu mohutnú zrážkovú vlnu, ktorá zasiahla Dúbravku. Veľké množstvo zrážok neboli okolité svahy okolo ihriska schopné absorbovať a mohutná privalová voda z kopca so sebou niesla aj množstvo nahromadeného bahna, ktoré obrovskou silou tlačilo na oporný múr a spôsobila prasknutie a nakoniec aj pád jeho časti.

Čo ste spravili ako prvé?

Na druhý deň po živelnej pohrome sme začali postupne odstraňovať nánosy bahna, konárov, oploteňnia, stĺpov a popadané časti oporného múra, aby nedošlo k ďalšiemu poškodeniu majetku a ohrozeniu života. Odstránenie nám zabralo desať dní. Nánosy bahna sme museli odstraňovať opakovane, nakoľko silné búrky a dažde sa opakovali aj v nasledujúcich dvoch týždňoch.

Kto vám pomohol?

V prvom rade by som sa chcel všetkým, ktorí prišli bezprostredne pomôcť s odstraňovaním následkov pohromy a to správcovi štadióna, trénerom, dobrovoľníkom a samozrejme spoločnosti FK CRA s.r.o., bez pomoci ktorej by odstraňovanie vôbec nebolo možné. Takisto sme povďační aj tým, ktoré prispeli finančne na náš transparentný účet.

Čo všetko ste už urobili a čo ešte treba urobiť, aby sa opäť na trávniku mohli hrať stretnutia?

Po odstránení následkov živelnnej pohromy sme začali s budovaním nového oporného múru zo svahových tvárnic. Tak, aby sme zamedzili vzniku ďalších škôd po podobných privalových dažďoch. Takisto sme boli tlačení aj začiatkom súťažného ročníka 2020/2021 a tréningovým procesom. Približne sme po dvoch dňoch úplne obnovili tréningový proces. Vybudovali sme nový oporný múr zo svahových tvárnic a vyčistili umelý trávnatý koberec. Vzhľadom k poškodeniu bude nutná výmena časti umelého trávnik.

Neuvažovalo sa, že by sa pri tejto príležitosti zhodil celý oporný múr a ihrisko by sa predĺžilo?

O predĺžení sme uvažovali aj v minulosti, ale ide o finančne aj technicky veľmi náročnú realizáciu, na ktorú momentálne nemáme finančné prostriedky. Navyše by znemožnila fungovanie klubu či po stránke tréningovej, alebo zápasovej. Je potrebné si uvedomiť, že predĺženie ihriska neprinesie z futbalovej stránky žiadny prínos, pretože medzinárodné pravidlá pre amatérsky futbal jasne hovoria, že minimálne rozmery sú 90x45 m. Naše rozmery sú 97,5 x 61,5 m, čo vysoko prekračuje minimálne rozmery podľa medzinárodných pravidiel. Predĺženie ihriska bolo vyžadované BFZ, ktorý zaviedol nezmyselnú požiadavku na minimálne rozmery 100x60 m pri 3. a 4. lige. Takúto podmienku nemá žiadny iný regionálny zväz na Slovensku riadiaci takúto úroveň súťaží. Navyše BFZ nebol ochotný udeliť výnimku ani pri argumentácií, že v týchto kopcovitých pomeroch je jeho predĺženie finančne aj technicky veľmi náročná úloha.

Ktoré mužstvá, vrátane žien, si museli vymeniť so súpermi svoje domáce zápasy na ihriská súperov?

Museli sme operatívne odložiť, alebo vymeniť svoje domáce zápasy pri súťažiach žien, dorastu a starších žiakov, ktoré hrajú svoje stretnutia na celé ihrisko.

Bilíkova skončila druhá

Športový volejbalový klub Pezinok usporiadal 7. ročník turnaja starších žiačok PEZINOK CUP 2020. Na turnaji štartovalo 14 družstiev, vrátane dievčat zo ŠŠK Bilíkova. Hralo sa v štyroch telocvičniach, kde platili viaceré bezpečnostné opatrenia Bilíkova vo finálovej skupine zvíťazila 2:0 nad VIVUSOM Bratislava a Žiarom nad Hronom, ale prehrala s víťazom turnaja so Skalickou 1:2. Na druhom mieste skončila Bilíková, na treťom VIVUS. Organizátori vyhodnotili tri najlepšie hráčky turnaja, medzi nimi aj Dianu Sopúchovú (ŠŠK Bilíkova).

(pej)

Zatiaľ bez bowlingu

Tretí ročník obľúbenej Dúbravskej bowlingovovej ligy seniorov (DBLS) denných centier mal pôvodne začať v marci. Pochopiteľne pre šírenie COVIDU-19 sa nezačal a reštart bol naplánovaný na 8. septembra. Pre druhú vlnu šírenia tohto vírusu sa tiež neuskutočnil. „Po stretnutí organizačného výboru so starostom Martinom Zaťovičom sme dohodli, že ak to situácia dovoľí, tak sa nový ročník DBLS začne v utorok 6. októbra. Potom by mala pokračovať každý utorok až do 3. novembra, kedy by sa mala popri piatom kole uskutočniť aj súťaž jednotlivcov. Toto je plán, ale všetko závisí od vývoja pandémie v Bratislave,“ povedal nám predseda OV Branislav Semančík.

(pej)

Futbal

Výsledkový servis

- DRUHÁ LIGA ŽIEN SFZ, skupina A – 1. kolo: FC Union Nové Zámky - FK Dúbravka 4:0 (2:0). 2. kolo: GFC Topoľčany – FK Dúbravka 0:0. 3. kolo: FC ViOn Zlaté Moravce-Vráble 2:4. (1:2), góly Dúbravky: Krištofovičová 2, Majzúnová a Beňová. Priebežné poradie: 1.ŠK 2011 Pečeňady 9, 2. Nové Zámky 9, 3.Topoľčany 4, 4.FK Dúbravka 4,... 8.Dunajská Lužná 0.

- ŠTVRTÁLIGA, ObIFZ Bratislava – vidiek starší dorast (U19), 1. kolo: FK Dúbravka – voľný žreb. 2. kolo: ŠK Závod – FK Dúbravka 5:9. 3. kolo: ŠK Lozorno – FK Dúbravka 6:1. Priebežné poradie: 1.ŠK Svätý Jur 7,... 5.FK Dúbravka 3, 10.ŠK Závod 0.

- TRETIA LIGA BFZ, mladší dorast (U17) – 1. kolo: ŠK Žolík Malacky – FK Dúbravka 13:1. 4. kolo: FK Inter B – FK Dúbravka 18:0. 5. kolo: NŠK 1922 Bratislava – FK Dúbravka 5:1. 14. kolo: FK Dúbravka - NŠK 1922 Bratislava 1:5. Priebežné poradie: 1.FK Inter B 15,... 10.FK Dúbravka 0.

- DRUHÁ LIGA BFZ, starší žiaci (U15) – 1. kolo: ŠK Bernolákovo – FKP Bratislava 4:1. 2. kolo: TJ Jarovce – FKP 6:0. 3. kolo: FKP – ŠK Šenkvice 13:2. 4. kolo: MFK Rusovce –FKP 1:1. 6. kolo: ŠK Žolík Malacky – FKP 2:0. 7. kolo: FKP – Slovan Modra 2:2. Priebežné poradie: 1.FC Imas 21,... 12.FKP Bratislava 5, 15.ŠK Šenkvice 0.

- DRUHÁ LIGA BFZ, mladší žiaci (U13) – 1. kolo: ŠK Bernolákovo – FKP Bratislava 2:6. 2. kolo: TJ Jarovce – FKP 2:7. 3. kolo: FKP – ŠK Šenkvice 16:1. 4. kolo: MFK Rusovce –FKP 0:1. 6. kolo: ŠK Žolík Malacky 1:1. 7. kolo: FKP – Slovan Modra 7:0. Priebežné poradie: 1.PSČ Pezinok 16, 2.FKP Bratislava 16, 15.ŠK Šenkvice 0.

- STARŠÍ ŽIACI (U15), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina B, 1. kolo: TJ Malinovo - FK Dúbravka 2:0. 2. kolo: ŠK Tomášov – FK Dúbravka 5:3. 3. kolo: FK Slovan Ivanka pri Dunaji – FK Dúbravka 3:1. 13. kolo: NŠK 1922 Bratislava – FK Dúbravka 0:4. 14. kolo: FK Dúbravka – voľný žreb. Priebežné poradie: 1.Slovan Ivanka pri Dunaji 9,... 5.FK Dúbravka 3, 8.MŠK Iskra Petržalka B 0.

- MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina A, 1. kolo: FK Dúbravka – voľný žreb. 2. kolo: FK Rača B – FK Dúbravka B 8:0. 3. kolo: ŠK Nová Dedinka –FK Dúbravka B 3:5. 11. kolo: FK Dúbravka B – TJ Čunovo 5:0. Priebežné poradie: 1.ŠKO Miloslavov 12,... FK Dúbravka B 9, 11.TJ Čunovo 0.

- MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina B, 1. kolo: FKP Bratislava B – FK Lamač 1:3. 2. kolo: Senec Fotball Academy – FKP B 3:1. 3. kolo: FKP B – MŠK Iskra Petržalka B 6:2. Priebežné poradie: 1.SFC Kalinkovo 9,... 8.FKP 3, 10.SDM Domino B 0.

- MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina C, 1. kolo: TJ Rovinka – FK Dúbravka A 7:2. 2. kolo: FK Dúbravka A - MFK Záhorská Bystrica 5:8. 3. kolo: FK Most pri Bratislave – FK Dúbravka A 4:10. Priebežné poradie: 1.MŠK Iskra Petržalka 9,... 7.FK Dúbravka A 3, 10. Most pri Bratislave B 0.

- PRÍPRAVKA (U11) A/1 – 1. kolo: NŠK 1922 Bratislava –FKP Bratislava 5:3. 2. kolo: FKP Bratislava . FK Dúbravka 5:1. 3. kolo: ŠK Vrakuňa – FKP 6:0, FK Dúbravka –MŠK Iskra Petržalka 3:4. 11.

kolo: FKP – ŠK Žolík Malacky 7:1, FA Lafranconi FTVŠ UK – FK Dúbravka 7:9. Priebežné poradie: 1. Vrakuňa 12,,,, 4.FKP Bratislava 6, 7.FK Dúbravka 3, 11.Žolík Malacky 0.

● PRÍPRAVKA (U10) B/1 – 1. kolo: NŠK 1922 Bratislava –FKP Bratislava 2:9. 2. kolo: FKP Bratislava . FK Dúbravka 5:1. 3. kolo: ŠK Vrakuňa – FKP 2:1 11. kolo: FKP – ŠK Žolík Malacky 10:3, FA Lafranconi FTVŠ UK – FK Dúbravka 8:5. Priebežné poradie: 1..FKP Bratislava 9,.. 11.FK Dúbravka 0.

● PRÍPRAVKA (U9) C – 1. kolo: NŠK 1922 Bratislava –FKP Bratislava 2:12. 2. kolo: FKP Bratislava . FK Dúbravka 4:6. 3. kolo: ŠK Vrakuňa – FKP 3:2, FK Dúbravka –MŠK Iskra Petržalka 3:4. 11. kolo: FKP – ŠK Žolík Malacky 7:1, FA Lafranconi FTVŠ UK – FK Dúbravka 8:7. Priebežné poradie: 1.MŠK Iskra Petržalka 9,,,, 3.FKP Bratislava 6, 6.FK Dúbravka 6, 11.Žolík Malacky 0.

(pej)